

GAZDASÁGI LAPOK

29. szám

Megjelenik minden vasárnap

1907. Julius 21.

VIZMENTES PONYVÁK

HAZAI GYÁRTMÁNY!

VITORLAVÁSZON-PONYVÁK

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Gyár: LAJTA-SZENT-MIKLÓS (Sopronmegye).

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENCZ-UTCA 3. SZÁM.

GABONA ZSÁKOK

VIZMENTES SÁTRAK, KÖPENYEK, LÓTAKARÓK, VEDREK, TÖMLÖK.

LEGOCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!

MINTÁK ÉS ÁR-LEJTEZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

A szegedi kenderfonógyár r.-t. Szegeden

ajánl évek óta legjobban bevált és a külföldivel legalább is egyenlő minőségű

manila kévekötfonalat aratógépekhez

mint egyedül hazai gyártmányt leg-ként cca. 360 méter hosszban, métermázsanként 125 korona árban bármely szükségleti állomásra bérmentve szállítva. Ajánl továbbá már évek óta legjobban bevált gözeke-sodronykötélet, gazdasági kötélárut, valódi kenderzsákokat, fapeczes kévekötfőt stb.

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 12.

Telefon: 87-06. Szóvány és hízelet állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít.

Sertéseket

Szuperfoszfát-műtrágyákat

a legolcsóbb napi árakon szállít a

„KLOTILD“ Első Magyar

Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V., Nádor-utca 4. szám.

Szuperfoszfátot,

== Stassfurti kainitot, ==

Stassfurti káliitrágyasót

40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb

műtrágyafélélet

azonkívül rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGARIA“ műtrágya-, kénsv- és vegyipar-részvénytársaság Budapest, V., Fürdő-utca 8. szám.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, min- den növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas mű- trágyája. — Kivánatra szak- munkákkal és áraján- lattal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrassy-út 49.

Thomasphosphatfabrikon G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárallal és tartalomjelzéssel van ellátva.

Az őszi trágyázáshoz az ismert „LÖHRE“ védjeggyel

Thomassalakliszt

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya.

Minden növényhez alkalmazható.

Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosítással készséggel szolgál:

LÁSZLÓ MARCELL

Budapest, VI. ker., Teréz-körút 22.

a csehországi Thomasművek magyarországi vezérképviselője

Óvakodjunk a külföldi Thomassalak-utánzatoktól.

Heucke A. Hausneindorf gözeke-gyár kitűnő rendszerű gözeke-készleteit

szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t. Komáromban.

Pályázatokhoz csak bizonyítvány-másolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztésért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Alkalmazást keresők.

Hirdetmény.

A hőmezővárosi helyi m. kir. földműves-iskola kétféves befolyótanítói felvételi vizsgálatot tart július 27-én szeptember hónapban több évi, részben már katonakötelezettségének is elcsoportosított fiatal ember végzi, ki szeptember hó 15-től kezdve mint botos ispánok, munkafelügyelők, magtársok és gazdák, igen jól alkalmazhatók, annál is inkább, mert az igazgatóság ajánlatára csak az azon végzett tanulókat számíthatnak, kik szorgalmukkal, becsületességükkel, használhatóságukkal és előmenetelükkel ezt megérdemelték. Szíves megkereséseket a bér megjelölésével kér az igazgatóságtól.

Hirdetés.

Gazdatiszt állást keres október 1-re, gyakorlati gazdatiszt vizsgát tett, földműves-iskolát végzett, 37 éves, rof. és szorgalmas, kissesaládú, 18 évi gyakorlati bírónak, a gazdálkodás minden ágazataiban jártas, kiváló szorgalmas s jeles bizonyítványokkal rendelkező gazdatiszt. Állást bírótársaknál kivételzetben kénytelen elhagyni. Szíves megkeresések Bertalan József gazdatiszt Kisfaludy, Borsodmezőgye címre kértnek.

Október 15-re

Állást keres középső- és földműves-iskolát végzett, 6 évi gyakorlati bírónak, r. k. vallású, nőtlén egyén. Külső és belső gazdasági munkák vezetésében, könyvvitelben és levelezésben kellő jártas-sággal bír. Szíves megkereséseket f28. szám alatt a kiadóhivatalba kértnek.

Hirdetmény.

A Nagyszentmiklósi m. kir. földműves-iskolánál (Torontál vármegye) a folyó tanévben több olyan nőtlén és családok, keres igényű szorgalmas, jó ma. viselkedésű egyén végzi, kik nagyon alkalmazhatók, hogy valamely uradalomban vagy gazdaságban a bérsgazdai, kulcsári, magtársi, munkafelügyelői vagy botospánjai állás mellett betölthessék, kisebb gazdaságokban önálló állásra is alkalmazhatók s az állást már szeptember hónapban elfoglalhatják. Megkeresésre e teljesen megbízható egyének felfogadására nézve az ajánlatot készséggel megteszi a fenti m. kir. földműves-iskola igazgatósága.

Ispánnak

ajánlok 46 éves megszűnté miatt novemberre 4-ét, rof. vallású, földműves-iskolát végzett, szorgalmas és igen erélyes egyén. Teljes megbízhatósággal kitűnő bizonyítványokkal igazolhatja. Jelenleg Zala-megyében két évi egy helyi hivatal szolgát. Címe a kiadóhivatalban 938. szám alatt.

Gazd. ispani

vagy borász állást keres egy szakiskolát végzett, nagy gyakorlati bírónak, n. tlen egyén, ki jelenleg is egy nagy birtok uradalomban működik. Állást igazgatóság elcséjén, esetleg előbb is elfoglalhat. Nyelvismerete: magyar, német és román. Szíves megkereséseket a fizetési feltételek megjelölésével e lap kiadóhivatalban 932. szám alatt kértnek.

A komáromi

m. kir. földműves-iskolát angustusan több - részben már katonakötelezettségének már elcsoportosított - növendék végzi. A végzett növendékek egyszerű, szorgalmas, komoly fiatal emberek, kik nagyobb vagy kisebb birtokokra gazdálkának, munkafelügyelőknek, bérsgazdáknak stb. a legmelegebben ajánlhatók. Szíves megkereséseket a komáromi m. kir. földműves-iskola igazgatósága címére kértnek.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes azó 4 fillér, csak oly levelek to bábbitatnak, melyek a szükkeges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Betöltendő állások.

Felvezetés.

Felvezik a t. uradalomk és nagybirtokokok figyelmét arra, hogy szerkesztőségünkben jeles gazdaságtudók vannak előjegyezveben, akiket mint minden tekintetben megfellelőket, nyugodt bállekkal ajánlhatunk. Szíveskedjenek tehát értesedő esetén lapunk szerkesztőségéhez fordulni 968 szám alatt.

Segédtsízt

felvételtik melébb, de legkésőbb október 1-re a mikösi uradalomba. Meghívántatik, hogy az illető akadémiát vagy felsőbb gazdasági tanitvézetit végzett legyen és pár évi gyakorlati bírónak, teigazdaságban jártasak olýban részesüljenek. Fizetés teljes ellátás másosán kívül és 480 korona készpénz. Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, Uradalom Intézőség címére Mikösi per Zalabér küldendők.

Azonnali

beszélőre kerestetik 3 gyakorlatok, helyes irnok, némi gyakorlati, orélyes felhívással bró, nőtlén, r. kath. vallású, a magyar és német nyelvet szóban és írásban jártas egyének. Román nyelvet is bírők esetleg előnyben részesítnék. Pályázók bizonyítvány-másolatokkal felszerelve beküldendők Nagymélt. gróf Karátsony János ur bálkai hitbizományi uradalom számtartóságának Bálkai, Torontálmegye.

Ispán

felvételtik melébb. Meghívántatik, hogy az illető gazdasági tanitvézetit vagy földműves-iskolát végzett legyen és pár évi gyakorlati bírónak, valamint a román nyelvet beszélje, teigazdaságban jártasak előnyben részesítnék. Fizetés teljes ellátás és 480 korona készpénz. Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, Bérsgazdaság Lunka, u. p. Körös-bányi, Hunyadmegyé.

Számtartósági segédtsízt.

Méltóságos gróf Stubenberg József ur székhelyi uradalomban azonnali, esetleg későbbi belépésre kerestetik egy jól számolóni tudó, szép és gyors írással, izleti levelezésben és számvitelben kellő jártasággal és a román nyelvet is tökéletesen bírón, nőtlén fiatal ember. Évi fizetés 10,00 kor., szerényen butorozott szoba, 8 m² tizfia. Bizonyítvány-másolatokkal felszerelt folyamodványok, melyek vissza nem küldetnek, az uradalom számtartói hivatalához intézendők.

Tehenészethez

értő segédtsízt kerestünk azonnali belépésre. Fizetés 1200 K és lakás. Ajánlatok a Sári Uradalomhoz Nagy-Sári, Barsmegye, küldendők.

Számfejtőtiszt

azonnali, esetleg későbbi belépésre kerestetik, ki a gazdasági könyvés számvitel, pénztárkezelés, magyar és német nyelven teljesen jártas. Kérvények bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem adának, 944. szám alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Akadémiát vagy felsőbb gazdaságtudót végzett segédtsízt

azonnali belépéssel felvételtik méll. bró Biedermann Rez-5 ur szentegyházi uradalomban. Fizetés: havi 4) korona s másos és ágymémet kívül teljes ellátás. Véglegesítés feltételek megjelölésével, némi Okmány-másolatokkal felszerelt folyamodványok a szentegyházi uradalom központi hivatala (posta Denesháza, Baranya vármegye) címére küldendők.

6 első díjjal és ezüst éremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS

motorgyárában

Bpest VI., Gyár-u. 28.
régi házszám VI., Gyár-u. 50.
a legիրvezebb benzín-locomobil cséplő-készéletek kaphatók.

Teljes felállítás krtán csapófért!

Ezen motorokat minden gazdaságban használni megéri! Működés közben, szalmafórtás, timár, kőszét, stb.

Használt gépezék bocsáratlanok.

Dícső árak részlete. Árjegyzék ingyen.

Használt gépek részlete. Árjegyzék ingyen.

Egy 4 HP benzínmotor

villanygyújtóval, teljesen javított, esetleg kocsiara szerelhető, jutyonos aram eladó

Oesterreicher és Márkusnál gépgyár

Bpest, VII., Munkás-u. 14.

Eladó

100 darab 1 éves és 100 darab 2 éves magyar fajta okörborjú. Bővebbet Móróc Pál Eszterházi, u. p. Pocsaj.

Eredeti felsőimthali és montevonaj tenyész- és tejelő-marhát

közvetít elő, vönsen ANTON HELL, imet, Tírol. A piacezi viszonyokról és árjegyzésekről készséggel szolgálatot fogadok.

Pa=Jutakévekötel

□ fával olcsón beszerelhető

Dobrovits Lászlónál

kévekötelgyár Pozsony-Ligetfalun.

Sürgöncy-cím:

Dobrovits Pozsony-Ligetfalun.

szállítókannák, szepárlatok, hízókészéletek, kopólok stb.

KLEINER FLEISCHMANN, Vágóeszközök gyártója, MODLINSKÉCS mellé, 1000 Ft-ig ingyen.

Clachekets

mindennemű nyomtatványhoz, szép és tiszta kivitelben pontosan és olcsón

használt Fischer-féle, 1000 Ft-ig ingyen.

Tudapest, u. Vas-útsz. 7. sz. 11.

Válassz megrendeléshez a pontosan esztétikus!

Nős gazdatiszti

állást keres lehetőleg azonnali belépésre r. kath., 25 éves, okleveles gazdatiszt, ki jelenleg ezukorgyári uradalomban van felmondottan állásban. Jelen állását nősülhetes csalábjól óhajtja változtatni. Gazdaságban nevelkedett, azoknivül 3/5 évi elsőrangú praxisa van. A mezőgazdálkodás összes ágaiban, továbbá a legmodernebb gazd. gép-és elektrotechnikában egy elméletileg, mint gyakorlatilag tökéletesen jártas. A német nyelvet szintén bírja. Állását azonnali is elfoglalhatja. Szíves megkereséseket 948. szám alatt továbbit e lap kiadóhivatala.

Termelők figyelmébe!

Készpénzfórtás mellett veszek nagyban szállításra mindenféle ételmi csikéket: baromfit, tojást, vaját, hüvelyes és kori veteményeket, mindenféle gyümölcsöt, vajat, toltat, bort, pálinkát, stb. Levelekre árjajlatokkal azonnal válaszolok. Valentin Kovács, Berlin, Fischerbrücke 11.

PIEDLER JÁNOS

LENFONÓGYÁRA KOMÁROM.

Vesz nyers lenkörtől szá nyéréshez, valamint kaszárt és géppel csépell lenszalmáttszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernau) orosz lenmagot.

Az ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI

megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felölösség mellett gyorsan és jutyonosan direkt forrásból küszövti.

Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szentgyörgy-útsz. 2. Telefon: 811.

Állomány	1a	1b	1c	1d	1e	1f	1g	1h	1i	1j	1k	1l	1m	1n	1o	1p	1q	1r	1s	1t	1u	1v	1w	1x	1y	1z
Mindenemű	1a	145	15,50																							
gabonának	2	150	14,50																							
bokötéséhez	2	145	14																							
	2	140	18,50																							
	2	130	12,50																							
Tenyérszénnek	2	110	11,50																							
Ropozó, maglósa, maglósa	3	120	10																							
maglósa	3a	110	8,50																							

Yorkshirei tenyészmalacok

direkte Angliából importált leg-nagyobb fehér faj, első magas díjakkal kitüntetett tenyészésű, 8-10 hetes, darabonként 25-30 koronát eladó. Megrendelések Fregy Károly herceg uradalmi intézőjéhez Pusztavacs, Pestmegye.

Van der Grinten

széles választékban mindenféle szövet, ruházat, kiegészítő, stb. a legújabb divatnak megfelelően. Cím: Budapest, u. Vas-útsz. 7. sz. 11.

Van der Grinten

széles választékban mindenféle szövet, ruházat, kiegészítő, stb. a legújabb divatnak megfelelően. Cím: Budapest, u. Vas-útsz. 7. sz. 11.

Pannónia szálloda

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

Van szerencsem

a n. é. közbiztonsági bizottság által engedélyezett, hogy kell azonnali és tisztán szerkesztésű a nagy közéleti melélemes áron leszállítottam és adom a téli szállodák között 60 kr. és tízza levélre szerző 70 kr. alatt, fűtés sorolással 72 és 76 kr. és minden kontos-áru a legújanyabb árban számítom. Kereskedők és vendéglők nagyobb vételű áruingódban részesülnek, szíves ráfordításuk kérem a tisztelettel Garai Károly herceg-tele Arad, Hoczó-útsz. 2. sz.

SZABÓ ALAZOTTI KEVE

KÖTELEK

BELLÁNYI DUNACSEB

PROSPERITUS NYENYER-ÁRTERVÉNY

A Bellán-féle kévekötelek a legjobb és azáltal, hogy mindkét végén pilorusa vannak festve, felmúlhatatlan előnyökkel is nyujtanak más gyártmányokkal szemben. — Árak:

Állomány	1a	1b	1c	1d	1e	1f	1g	1h	1i	1j	1k	1l	1m	1n	1o	1p	1q	1r	1s	1t	1u	1v	1w	1x	1y	1z
Mindenemű	1a	145	15,50																							
gabonának	2	150	14,50																							
bokötéséhez	2	145	14																							
	2	140	18,50																							
	2	130	12,50																							
Tenyérszénnek	2	110	11,50																							
Ropozó, maglósa, maglósa	3	120	10																							
maglósa	3a	110	8,50																							

Yorkshirei tenyészmalacok

direkte Angliából importált leg-nagyobb fehér faj, első magas díjakkal kitüntetett tenyészésű, 8-10 hetes, darabonként 25-30 koronát eladó. Megrendelések Fregy Károly herceg uradalmi intézőjéhez Pusztavacs, Pestmegye.

Van der Grinten

széles választékban mindenféle szövet, ruházat, kiegészítő, stb. a legújabb divatnak megfelelően. Cím: Budapest, u. Vas-útsz. 7. sz. 11.

Van der Grinten

széles választékban mindenféle szövet, ruházat, kiegészítő, stb. a legújabb divatnak megfelelően. Cím: Budapest, u. Vas-útsz. 7. sz. 11.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORMOS LÁSZLÓ
1846-ban.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV. Hozzunk meszei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Égész évre	16 kor.
Fél évre	8
Negyed évre	4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen melléklétével.
A lap szemléi részét illető költségek a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzandók.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatalába vess fel. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Hirdetési mellékletek júliusig árban fogadottnak el.

Az e lapokban foglalt ezikéket minden utánnyomást jog fenntartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle. — y. — — — — —	Lap	541
Társas. Meghívta a jó. — Péterfy Tamás		542
A répatermők országos és vidéki szövetésének alap- szabályjavaslat.		542
A „Gazdasági Lapok” panaszoknyelvére — Iváncsik Imre.		544
A mezőgazdasági érdekegyesület. — Kemény Szilárd.		544
A dohánynevelő közoktatás meghívásának előnye a származás. — Hildreith Sándor.		545
Kérdések és feleletek. — — — — —		547
Kérdések: Kazánkó elváltással. B. L. — Üszög az Árpádon. R. R. — Széprózok termelése. W. W. — Milyen társaságok?		
Feleletek: Melyek a fejesehén legjobb használati évek. S. I. F. — Értelmezés a zöldségtermény mellett. S. I. F. — A szarokörös gyökérűsége. Kadocsa Gyula. — Zápóljászás a horvati Balay.		
Hírek. — — — — —		547
Apró szakszövevények. — — — — —		549
Amerikai gazdaságok.		

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felkérjük azon t. olvasóinkat, a kiknek előfizetése június hó végével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expedíciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Égész évre	16 korona.
Fél évre	8 „
Negyed évre	4 „

A „Gazdasági Lapok” kiadóhivatala.

SZEMLE.

(A gazdasági marhat.) — A rossz takarmánytermés és a csüggedő marháarak. — A sertésvész és a szatmári állatorvosok kártalanítási alapelve. — A fővárosi malomok őrleési redukciója. — Itt vannak a kis malomok.)

Hiába voltunk kíváncsiak arra, hogy mennyi a terms, Jupiter Pluvius kérészet vetett reményeinkre. Bis wie weit die deutsche Zunge reicht — Hamburgtól Predealig is talán azon túl is csak egy ömlötök az ég esztornái — kivéve a kiveendőket — mert vannak mindig olyanok, a kik nem tudnak jól imádkozni az esőért; csak persze nem kapnak. A bő-

seges esőzéseket változó érzéssel fogadták a gazdák. No persze, a kinek rendben volt a búkkönyve és szárítgatnia kellett a keresztjeit, az elengedte volna egy időre, de a kukoricza és répatermők nagyon meg voltak elégedve, mert sokfelé már válságos volt a helyzet a kukoriczára nézve. Így azonban rekord kukoricza és krumpli termésre van kilátás országszerte. Ez a takarmányviséget nagyban fogja enyhíteni, mert a korpaárak nem fognak az égig emelkedni; de csak egy a baj! A kukoriczában folséges szénhidrátra tesztünk szert. De hiányzani fog a proteínizük. Az elmaradt herék és a sok megromlott búkkönyvszéná válságos éhínséget jelent proteinokban. Már pedig igás jószágoknak, hizójószágoknak, növedék- és tejelő állatnak egyaránt protein is kell, különben a kukoriczabrák mellett is éhezni fog. Ez okból ért volna sokat, hogyha a zabtermés sikerült volna, de a zabok országszerte megrökásodtak, a hogyan népies nyelven kifejezik, vagyis megrökásodtak, már pedig a rozsász a zab keveset és gyenge minőséget jelent.

Az állattartó gazdáknak tehát megint csak nekhez esztendejük lesz. De a legnehezebb akkor lesz, ha a szerb határ csakugyan megnyílik, a hogyan ezt rebesgetik és várják is nagy türelmelelenséggel Lajtán innen és túl mindazok, a kiknek nem érdekük az, hogy a husárok magasak legyenek. Pedig hát a szerb határ megnyitása nélkül is olesőbb husra van kilátás. A már mult alkalommal említett állatvásári állapotok azóta még inkább megromlottak az állattartókra nézve. A kis gazdák szorgalmasan ellátogatnak jószágukkal a vásárokra és szépen vissza is hajtják, mert vevő sincs. Még a fehér ökor ára is csüggedt. Pedig ez nagy szó! A ksigazda 10-szer is elmegy a vásárra ökrével és próbál. A míg a fejebe vett árat el nem éri, el nem ad, hanem visszahajt. Az idén azonban a szűk proteintakarmányhiányok miatt hajtathatják a vásárra huszszor is és el nem fogják adni, ha csak nagy árengedményeket nem tesznek. Jöjjön elhez a szerb határmegnyitás és lesz olyan áresés, a minőre az ilyesmikhez különben eléggé szoktatott magyar gazdák nem emlékeznek. (Szerbiában most 25—30 frt egy javított ökor és 15—20 frt egy hizott disznó).

A sertéshus ára sem maradhat már magaslátán, hogyha Szerbia ide okádja disznait. A magas sertésáraknak fő oka a sertésvész, a mely országszerte diühöng. A községek már

be sem jelentik, ha a sertésvész náluk kitör, hiszen a baj állandó! Ugy gondolkozunk, hogy a bejelentés zárlattal jár, de nem hoz semmi előnyt, ellenben a forgalmat erősen korlátozza. Tehát hallgatnak vele. A nép ma sem tudja különben még azt, hogy mi az a sertésvész? A ksigazdák és cselédség előtt csak egy fogalom ismeretes: a *sertés dög*. Ez a lényeg, a formával nem sokat törődik. Ha népünk nem volna e részben annyira tudatlan, akkor a zárlatokkal többre mennénk; de mikor a kis ember arca egy kérdőjel, ha sertésvészről beszélünk és még nagyobb kérdőjel, ha a zárlat czélját kérdezzük tőle, akkor nincs mit csodálkozunk azon ha a zárlatok elle- nére is titkon cseresérel, ad és vesz. A szatmármegei állatorvosok fején találták a szöget, a midőn kimondották, hogy *hozzájárulási alap teremtendő*, a melyből a sertéstulajdonos kártalanítást nyerjen, ha a baj állatnál föllep, de a beteg állatok nyomban kiirtandók.

Ez lenne az egyedüli módja a sertésvész korlátok közé szorításának. Igaz, hogy az eljárás nem oleszó, de a dögleszek okozta károk még drágábbak. Kiténik ez abból is, hogy némely gazda vagyont veszve a sertésben-nyésztésen, végkép fölghoyott vele. Inkább semmi, mint minusz. Hogy a szatmármegei állatorvosok véleménye helyes, az nyomban ki fog világolni azok előtt, a kik a dolognak csak hátrányos oldalát keresik, ha visszaemlékeznek a nagy sertéshizalók eljárására.

Kérdézzük: hogyan lehetséges ezerszámra sertéseket összpontosítani hizaló szállásokban akkor, midőn a sertésvész országszerte diühöng és a fertőzés oly biztos, mint a halál? A választ a tények adják. A mint a szállásokban valamely sertésnek egyenesen lóg le a farka, tehát szormokodni kezd, már lekésekli. A baja nem ér rá teljesen kitörni. Ez a mód bevált a szállásokban és a kártalanítási alap megteremtésével beválnék a községekben is.

Teremtjük meg tehát a kártalanítási alapot. Először a községekben, másodfokban a megyékben, a megyék hozzájárulásával és kártalanítokban államilag. Tehát a községek biztosítás, megyei visszbiztosítás, és még továbbmenőleg az állami visszbiztosítás alakjában. Állatorvosunk már kezd bőven lenni, és a kérdés immár nem tartozik a megoldhatlan feladatok közé.

A budapesti malomok őrleési redukcióit visznek keresztül. A vasárnapi munkaszünet már is egy őrleési redukció, melyet a szocialisták

Hazánkban legrégebben elterjedt

'ADRANCE' ARATÓ és KASZÁLÓGÉPEK

állami első nagydíjat nyertek az O. M. G. E. által rendezett nyiregházai versenyen.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, Általmány-utca 31. szám szivesen szolgál árajánlattal és ad referenciákat.

Ugyanott eredeti elsőrangú minőségű irlandi manilazsinag, melynek súlyegységére a maximális fonalhossz esik és e mellett legszilárdabb, egyenlő fonású, tehát a kötözés mindenkor akadálymentes, beszerezhető.

kényszerítettek a malmokra. A malmok most tovább mennek és olyféle reduktiót készülnék keresztülni, hogy a hétnek csak öt napján fognak dolgozni, a hatodikon szünetelnek, bár a munkásokat erre a napra is fizetni fogják. Ha ezt egyes malmok önszántukból megcsinálják, ez ellen senki fiának nem lehet kifogása, — de ha e czérra ellen irányul; mert az türethetetlen, — mondják — hogy a gazdák oly szívetlenül sokat kérnek a buzájukért. Tehát így reménylik az árakat letérni. Ez idő szerint azonban ez a munus teljesen hatástalan. A közös vámterületnek nem előlégsége a terméso fogyasztásának kielégítésére, tehát buzát kell a külföldről behozni, az pedig nem olcsó, mert a költségen kívül még 6 korona 30 fillér vámost is kell fizetnie. Tehát a belföldi gabona nem lehet olcsó.

De csak ne öröljenek a nagy malmok. Majd örölnék a kicsinyek. Ma már Magyarországon a kis patakalmoknak körülbelül a fele hengszékre van berendezve. Ma már a lisztkereskedőknél mindinkább elterjedő szokás az, hogy buzát vesznek és kis malmoknál eladási czélokra megöröltetik. S mint-hogy a nagy malmok kartellje egyszerűsége mind a liszt-árak felemelésére is irányul, emel-fogva ezek a kis malmoknál örölető lisztkereskedők nem is csinálnak oly nagyon rossz üzletet. Azért hát csak rajta! Meg kell csinálni azt a fővárosi malomkartellt! Ez idén még csak nem is hederitünk ráta.

3/.

A répatermelő országok és vidéki szövetségeinek alapszabálytervezete.

A Budapesti megtartott répatermelő kongressusa végrehajtott bizottságot küldött ki azon rendeltetéssel, hogy az országos szövetség és a vidéki szövetségek részére az alapszabálytervezeteket kidolgozza. Ezen feladatok a bizottság megfelelően, elkészítette az alapszabálytervezeteket, a melyek alapján a szervezkedésnek most már folyamatba kell jönnie. A vidéki szövetségek megalakulása

TÁRCZA.

Megütötte a jó.

Sebesen forog a világ. Még egy-két esztendő és a guta is kimegy a divatból. A menköcsapást is semmibe veszik az emberek, mert lekonkurrálja a gyorsabb mozgásu ellenfele, — vagyis *gyakrabban üti meg a jó az embereket, mint az istennyila.*

Az Arató András esetéből jutott ez az eszembe. Mert igaz, magyar nincs pénz: az is baj, ha van pénz: az is baj. Arató Andrásnak az utóbbi baja volt. Takarékos, munkás cselédje volt a darvasi grófnak. Kevés pénzt vitt a koreszába, de annál többet gyűjtött a ládafiába. Betette volna a takarékbá, de mióta a pupos Sipos sikasztott, aztán sok szegény ember kupogatótt filléreit elvitte Amerikába, azóta Arató András régi magyar szokás szerint azt tartja, hogy a pénz a ládafiában van a legbiztosabb helyen.

Sok csapás érte a magyar gazdákat a közel multban. Filoxéra, sertésvész, marokkói sáska, új eselődtervény és a mi a legrosszabb volt, a szociálizmus. Ez az utóbbi sokat pusztított, sokat rombolt és még most is terjed... Szerencsére, a magyar munkásmép lassan veszi be, de annál hamarabb kigyógyul belőle.

Arató Andrást könyvezték a világmegváltó eszmékkel, de az ő számított eszével nem találta meg benne a kétszerkettőt.

az első feladat. Ha ez megtörtént, akkor az őszszel, talán szeptember vagy október hóban, az országos alakulás megtörténhetik. A földog tehát, hogy a vidéki szervezetek az aratás után megalakuljanak. Alábbiakban az alapszabálytervezeteket hiteles alakban közzétesszük.

1. A vidéki szövetségek alapszabálytervezete:

1. *Czim.* »Czukorrépatermelő Gazdák Vidéki Szövetsége.

2. *Czel és feladatok.* A..... vidéki czukorrépatermelő gazdák közös és magán-érdekeik érvényesítésére szövetségbe lépnek.

A szövetség feladatai:

1. A czukorrépatermelő által a gyárba szállított czukorrépa alapárának és a cukor árához viszonyított árbonifikációnak megállapítása, a polarizáció ellenőrzése;

2. a cukorgyár által átvett czukorrépa nettó súlyának és a czukorrépának a gyárba szállítás határidejének megállapítása, a számlások ellenőrzése;

3. a cukorgyár által a természetőknek adandó előlegek megállapítása és az előlegek esetleges megszerzése;

4. a cukorgyár által a természetőknek kiszolgáltatandó répaszelet mennyiségének, minőségének, valamint kiszolgáltatási helyének megszabása;

5. a cukorgyár által a czukorrépatermelőnek átengedő cukorgyári készlet-és melasse-kiszolgáltatás feltételeinek megállapítása;

6. a szövetség tagjai czukorrépája átadásánál a megfelelő ellenőrzés gyakorolása és a gyár és a termelő között felmerülő esetleges kérdésekben mindkét fél érdekeinek megfelelő intézkedések létesítésének előmozdítása;

7. az orsz. szövetség közreműködésével gépek, eszközök, anyagok, vetőmag közös beszerzése és munkások szerződötése;

8. általában a czukorrépatermelési szerződés feltételeinek megállapítása és ezen feltételek alapján esetleges megbízás utján a természetők részére szerződések megkötése is.

Annál dicsőznőbb eljárás volt tőle, hogy mikor a darvasi sztrájk kiűtött, ő is a többivel tartott, — meggyőződése ellenére. Talán azért ütötte meg a jó, büntetésből.

A sztrájk retentó károkat csinált. A darvasi gróf három hét mulva áruba bocsátotta a birtokot.

A központból kiküldött sztrájkvezető utókáryának tartotta a legjavát. Mikor a béres-cselédnép már zugolódott, akkor meghozta a szerződés másolatát, mely hitelesen igazolta a földosztást. Egy bank vállalta el az üzlet lebonyolítását. *Parcellázzunk!* — ez vala a jelszó.

És kiűtölték a németül gondolkozó, magyar szótöredéket zagyaló központi kiküldöttek (most már többen) a győzelmet tele torokkal.

— Megszűnt a fehér rabszolgaság! Magunk gazdái leszünk! — ez volt a szálló ige a cseléd-égek között.

Csekély évi törlesztésre vásárolták a földet, a parcellákat. Barát barát mellé került szomszédnak. A komák tözomszédok lettek. Már a közelebbi atyafiság nem igen került össze. Testvér testvér mellé nem került a parcelláiban. De kicsoda szép dolog is vala akkor a darvasi gróf birtokán. Csináltak róla egy mappát. Szép volt. Színes volt. Minden parcella gyönyörű volt. A pirosított szandin nincs szebb színre festve a vásáros bódésnál, mint a darvasi birtokparcellák.

3. *Tagság.* A..... vidéki szövetség tagja lehet:

1. minden legalább 25 kat. holdon czukorrépatermelő birtokos vagy bérlő; a vezetőségnek jogában áll a terület mennyiségéről meggyőződést szerezni;

2. 25 kat. holdnál kisebb területen czukorrépatermelő kisgazdák vagy bérlők, a kik közönségent vagy répaátadási mérleg szerint érdekeltsgéi kapcsolatot létesítenek.

A belépés szövetség tagjaként az alábbi kötelező tagsági nyilatkozat aláírásával és ennek alapján a szövetség ügyvezetősége részéről történt felvétel által történik.

A tagsági nyilatkozat csakis személyesen vagy írásos meghatalmazással bíró megbízott által teljesíthető.

Tagsági kötelező nyilatkozat.

Alulírott..... répatermelő a czukorrépatermelő..... vidéki szövetségnek egyetemleges kötelezők lépek és becsületszavammal kötelezem magam, hogy csakis a szövetség vezetősége által a cukorgyárakkal történt tárgyalások alapján elfogadott és megállapított feltételek mellett termélek..... gyár részére czukorrépat.

Hogy a czukorrépatermelő gazdák közt létrejött szoros kötelék és egyetemleges eljárás biztosítva legyen, kötelezem magamat a legközelebbi három (1908., 1909., 1910.) évre a szövetség tagságára és arra, hogy a szövetség vezetősége által a czukorrépatermelési feltételekre hozott határozatoknak magamat alávetem. Különösen kötelezem magam arra, hogy a szövetség ügyvezetősége által a gyárakkal történt megállapodások létrejötte előtt semmiféle körülmények és feltételek mellett egy cukorgyárral sem fogok szerződést kötni. Kötelezem magamat továbbá arra is, hogy a közös megállapodás után annak határozataitól eltérőleg kedvezőtlenebb feltételek mellett szerződést kötni nem fogok. Amennyiben pedig ezen kötelezettségemet mégis megszegném, aláírással kötelezem magamat minden szerződésileg lekötött kat. hold répa után 50 korona bántapénzt a szövetség javára.

És a nép bolondulásig alapította a jövőjét. A föld olesó volt, a földétség rengeteg nagy volt. A darvasi gróf birtoka három nap alatt *taljgyeztetett.*

Micsoda büszkén kiáltották végig a rónán ezt a szép szót: *taljgyeztetett!* Csak a befizetések kezdődtek még meg és egy újabb fordulat elé kerültek. Gazdák lettek, a kik cselédnek valának.

Ekkor ütötte meg a jó Arató Andrást. Neki annyi pénze volt, hogy a parcella felét kifizette egyszerre. Büszkén mérte fel a földjét és azt mondotta, hogy annak fele már az Arató András szerzett tulajdona. Irtak pedig akkor 1903 esztendőket Krisztus születése után. Jött az 1904. évi szárazság. Már az első esztendőben megakadt a fizetés. A parcella törlesztések elől megszöktek huszan — Amerikába.

No, az nem baj! Megvolt a *taljgyezés.* Csupán a ténhen változott, a fejő a régi maradt. A parcellázó bank fejt biztosan...

Am azért az emberek, a szegény emberek áldották azt a jót, melyet élveztek. Azt a jót, mely birtokhoz juttatta a cselédnép, a szegény, nyomorogó, fehér rabszolgát.

Következett az 1905. évi szárazság. Pusztított az aszály. Sirtak az új földes cselédek, kacagtak a népboldogítók, a parcellázók. A darvasi parcellázókból hatvanan mentek Amerikába. A hajógyűnököket a parcellázó bank küldötte, mert utóvégre az üzlet üzlet. Csökkal földet venni nem lehet. Amerikában

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár!

GARYENSWERKE

Központi igazgatók

Bécs, II., Handelsplatz No. 130.

Városi mintaraktár: Garyens V.

Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

annak pénztárába lefizetni és nem fizetés esetén alávetem magamat a szövetség elnöke által szabadon választandó sommás bíróság illetékességébe. Kötelezem magamat végül arra, hogy a szövetség vezetőségének kívánására a cukorgyárral kötött termelési szerződésemet bármikor bemutatom.

Szerződési kötelezettségem csak a mostani, évi lejáratú szerződés után következik be.

Ha megszűnik termesző lenni, megszűnik tagsági kötelezettségem is, amennyiben azonban a fent meghatározott 3 évi ciklusban ismét termeszőek valamely cukorgyár részére repát, tagsági kötelezettségem újból felold.

4. Szavazati jog. Minden, legalább 25 kat. holdon termesző szövetségi tagnak a szövetségi közgyűlésen egy szavazata van, ezenkívül pedig minden befejezett száz hold repa után még egy szavazatot gyakorolhat.

A közégi vagy repámérleg szerinti kisgazdák érdeklétségi csoportjának jogait a szövetség azon kiküldött képviselője által gyakorolja, a kit a szövetség vezetősége az illető érdeklétségi kijelölése alapján képviselőnek elfogad. Minden ily közégi vagy repámérleg szerinti érdeklétségnél a közgyűlésen egy szavazata van.

5. Tagsági díj. Tagsági díj fejében minden egyes tag az általa természetű repa holdja után a közgyűlés által a szükségletekhez képest évről-évre megállapított ... fillért fizet a szövetség pénztárába.

A közégi vagy repámérleg szerinti érdeklétségi a szövetség pénztárába külön tagsági díjat nem fizet, azonban köteles az érdeklétségi ügyeinek ellátására, esetleg repájának átadásához kiküldött ellenőrző közegeknek díjazására szükséges költségek holtzrám arányában maga fedezni.

6. Ügyvezetés. A szövetséget a tagokkal, idegen felekkel és hatóságokkal szemben a szövetség elnöke képviseli.

A szövetség minden, a szövetség területén működő gyár érdeklétségi részére, vagy ha a szövetség több vármegyére terjed ki, minden vármegyei érdeklétségi részére egy ügyvezetőt

választ; ha egy vármegye több gyár részére természetű repát, minden gyár részére egy ügyvezetőt, mindenben pedig egy vármegyei természetű csak egy gyár részére természetű, akkor három ügyvezetőt választatik; a közgyűlés az ügyvezetők mellé segítségülre, még külön megbízottakat is küldhet ki. Ezen ügyvezetők a szövetségi elnök vezetésével és az általuk megválasztott bizottsági jegyzővel együtt képezik a szövetség központi végrehajtó-bizottságát.

A közgyűlés elnöke mindenkor a közgyűlés által választatik, a közgyűlés az ügyvezetők bármelyikét is megválaszthatja a közgyűlés elnökének.

A központi végrehajtó-bizottság a tagok felvételét vagy kizárását indokolás nélkül eszközli.

Az ügyvezetők feladata érkekezletre hívni a maguk körzetének repátermesző érdeklétséget, velük a repaárak és általában a természetű szerződés feltételeiről tárgyalni. Ha az összes körzetek megállapodtak feltételeikben, akkor ezen megállapodások alapján az ügyvezetők tárgyalnak a gyárakkal a cukorrepátermeszés feltételeire nézve s ha az összes érdeklétségi csoportok ezirányú tárgyalásai befejeztettek, ezek alapján a központi bizottság állapítja meg a minimális repaárakat és szerződési feltételeket, a melyekre nézve a szövetség összehívandó közgyűlésen javaslatot tesz, a hol a szövetség végérvényesen és minden szövetségi tagot kötelezőleg állapítja meg az egyes gyárakra, vagy a szövetségben képviselt egyes vármegyei érdeklétségekre nézve érvényes minimális repaárakat és természetű feltételeket.

7. Érdeklétségi kötelezettség. A közgyűlés által elfogadott minimális repaárak és szerződési feltételek alapján sem köthet egyetlen csoport sem szerződést a gyárakkal mindaddig, a míg az összes csoportok részére megállapított minimális repaárakat és szerződési feltételeket a gyárak el nem fogadják, hogy ezáltal kényszerítve legyenek a gyárak különböző kedvezések mellőzésével a jobb repaárakat és szerződési feltételeket a szövetség összes tagjainak engedélyezni.

Ha a közgyűlés által megállapított repaárak és szerződési feltételek alapján a gazdák a cukorgyárakkal szerződést kötni nem tudnának, akkor a szövetség közgyűlése határozatot hozhat az iránt, hogy a szövetségben csoportosított összes repátermesző gazdák a saját rizikójukra szerződés nélkül is cukorrepát természetűszenek, a mely esetben a cukorrepamagot a szövetség szerzi be és osztja ki tagjainak, de a cukorrepát eladni a szövetség közgyűlése által megállapítandó áron alul nem szabad.

8. Országos szövetségi kapcsolat. A vidéki szövetség jogositva van a »Cukorrepátermesző Gazdák Orsz. Szövetsége«-be minden a szövetségben képviselt gyár vagy természetű képviselőre egy-egy, de legalább két tagot kiküldeni. Ezen képviselői tagokat a szövetség közgyűlése választja.

A vidéki szövetség, mint a »Cukorrepátermesző Gazdák Orsz. Szövetsége«-nek tagja az országos szövetség alapszabályaiban biztosított jogokat élvezi és az országos szövetség közgyűlése által megállapított költségekhez a szövetségben képviselt holtzrám arányában járul hozzá, a mely költségek beszerzéséről mindenkor a szövetség közgyűlése hoz határozatot.

2. Az országos szövetség alapszabályai tartalmazte:

1. Cím. »Cukorrepátermesző Gazdák Országos Szövetsége«.

2. Cél. A cukorrepátermesző gazdák közös és magánérdekeinek együttes megvédelmzése és érvényesítése. Különösen:

a) cukorrepátermeszésre vonatkozó szerződések vidékenként való egyöntetű megállapítása és a repátermesző gazdák aránylagos részesedésének biztosítása a nyere cukor árának emelkedése esetén; továbbá a repa normális cukortartalmán felül talált magasabb cukortartalom aránylagos bonifikációjának kieszközölése;

b) a cukorgyártás melléktermékeinek a gazdák részére teljes mértékben való biztosítása, ezek szállításának és beszerzésének a megkönnyítése, a melléktermékek kivételének megnehezítése;

még véres verejtékkel lehet ám keresni. Majd szereznek ott pénzt, ha az életük árán is, a földért. Egy rész ott vesz. Vissza sem jön, de az hekuba! Megvan a tuljgyezés!

Arató András még a második menekülő csoporttal sem hagyta el a parcelláját. Őt megütötte a jó. Volt pénze. Birta a becsületet. Dolgoztak tovább. Ha szárazság és rossz termés van, ugy gondolkodtak, hogy jobb lesz a sertéstartás. Egy jó esztendő mindent helyre hoz. Hiszen csak két évig dolgoztak ingyen... De azt be nem vallotta Arató András. Ő számolt, dolgozott és újra számolt, de az eredményt meg nem vallotta. Az ismerősök még mindig azt mondták, hogy Arató András boldog ember! Volt pénze és megütötte a jó!

Aztán ezt hitte mindenki, csupán ő maga, Arató András kétkelkedett benne a leghatározottabban. Mosolygott és remélt. Bizott a disznóhizlalásban. Ha két százaz évben vesztett a termésén, majd behozza a sertés. Számítása szép volt, de távol esett a gyakorlati élettől. Mind ilyen a nyomoruságban küzdő ember. Rongy a takarója, aztán mégis palotáról álmodik.

Az 1906. év kitünő termés adott. A pótlékparcellások, kiket az Amerikába kívándoroltak hagytak a darvasi parcellákon, szinte táncoltak örömkömben. A legboldogabb mégis csak Arató András volt. Hozzá beütött a jó. Hízottak a disznók. A vevők is jelentkeztek, akár a széplányos háznál a kérék a régi, jó időkben.

Aztán egyszerre beütött a vész. A sertés vész. Zárlatba került a darvasi parcellázó telep. Egy hét alatt 30 darab disznója pusztult el Arató Andrásnak.

Arató András hirtelen felutazott Pestre. Ott nagy alázattal felkereste a volt régi urát, a darvasi grófot. Mindjárt beengedték a szobájába és Arató András sirva fakadt.

— No, mi baj, Andris? — kérdezi a gróf. — Csökölöm kezeit, méltóságos gróf ur, — megütött a jó! Koldus lettem, dolgozni akarok. Méltóságos gróf ur ismer engem. Tegye meg Andrástért azt a szivesseget, hogy ajánljon — béresnek, cselédnek... én jó vagyok.

A darvasi gróf megölelte régi cselédjét. Aztán leültette. Kikérdezte. Hiszen jól esett, hogy látott egy embert a birtokáról, a mely már csak volt. A nép kívánta. Megkapta.

Aztán mégsem boldogult, mert a közvetítés drága volt.

Arató András elbeszélte az esetét a darvasi grófnak. A gróf számolt előtte és bemutatatta, hogy miként áll a világ.

Végre rájöttek, hogy a grófi birtok eladásánál a bank fejt és a szegény nép parcella vételénél is a bank fejt. A birtokos és a szegény parcellavevő cselédség csupán a tehenet tartotta.

Arató András tisztességes, jó gazdához került a darvasi gróf ajánlatára. A parcella másnak ment a kezére és neki az elvezett fejse nyeléből annyi maradt, hogy futni engedték, mert maga helyett pénzes gazdát nem talált a parcellának.

A napokban találkozott Arató András egy régi ismerősével. Kérdezi tőle az ismerőse:

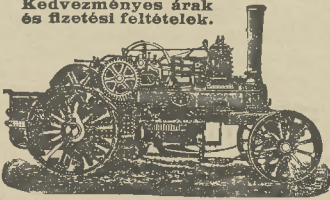
— Hát mi van a parcellából, Andris? Hiszen tégedet irigyeltek, hogy pénz volt és megütött a jó!

Feleli Arató András:

— Megütött a jó, de ha mindenkit így nagsuppan, akkor a guta egy-két esztendő múlva kimegy divatból.

Péterffy Tamás.

Eroszló Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

c) a czukorrépa átadásánál és átvételénél előforduló nehézségek megszüntetése, a cukorkorparak lezárási módjának megvizsgálása, a polarizáció állami ellenőrzésének kieszközölése közzétételként;

d) a szövetség tagjainak gépek, eszközök és műtárgya beszerzésénél tanácsok és útbaigazítások adása, esetleg ilyen anyagok közös beszerzése, közvetítése; czukorrépa-művelőgépek kipróbálása, munkások szerződötésének közvetítése;

e) a czukorrépa-termesztő gazdák érdekeinek érvényesítését akadályozó fuvardíjak racionozás és kartellok megszüntetése;

f) a cukorgyártási ipar részére előnyök kieszközölése, a surtax érvényesítése, fogyasztási adó csökkentése, a fogyasztás emelése;

g) a cukorgyártási iparnak lehetőleg a mezőgazdaság körébe való átvitelének előkészítése;

h) szövetségi cukorkorparák alapítása, ezek részére állami támogatás kieszközölése; repaszélesztő készítése; répa mellékterméneinek feldolgozása (szárítás);

i) végül mezőgazdasági iparok létesítésére és a természetű előlegek szükségesítése közbeszerzése és tanácsok adása.

3. **Eszközök.** A fent felsorolt feladatok körébe vágó működés teljesítésére a cukorrépa-termesztő gazdák önkéntes társulása útján létrejött országos szövetsége feliratok, tervezetek, tanácsadások, továbbá rőpíratok és újságközlönyek közreadása által a hatóságokat és a természetű gazdákat felvilágosítani és a közös eljárás útján eredményes működést kifejtetni hivatott.

4. **Szervezet.** A Czukorrépa-termesztő Gazdák Országos Szövetségét az ország czukorrépa-termesztő vármegyében alakult vidéki szövetségekből mint egy személyekből álló tagok képezik.

A vidéki szövetségek alakulhatnak egy vagy több vármegye területén természetű gazdákból, lehetőleg azonban egy cukorgyár termelőiből.

Az országos szövetség ügyeit az évenként tartandó közgyűlés által választott elnökség, a vidéki szövetségek által kiküldött tagokból álló nagyválasztmány, a választmány által saját kebeléből választott hettagú igazgatóság és végül az ezen igazgatóság által alkalmazott tisztviselők végzik.

A szövetség működését szabályozó ügyrendet a szövetség megalakulása után a közgyűlés fogja megállapítani.

5. **Közgyűlés.** Az országos szövetség évenként Budapesten, vagy szükség szerint az ország más városában egy rendes közgyűlést tart, melynek feladata a szövetség anyagi ügyeinek elintézésén kívül az elnökség, vagy a vidéki szövetségek által előterjesztett javaslatokban határozatot hozni, a czukorrépa-termesztő gazdák közös érdekeit érintő ügyekben állást foglalni, a vidéki szövetségek által a természetű kárára hozott határozatokat megváltoztatni, illetve megsemmisíteni, továbbá az országos szövetség elnökségét megválasztani, a vidéki szövetségek által az igazgató-választmányba kiküldött tagokat és az igazgatóság által választott tisztviselőket állásukban megerősíteni.

Az elnökség szükség esetén rendkívüli közgyűlést bármikor hívhat egybe, ezenkívül az elnökség köteles a rendkívüli közgyűlést egybehívni, ha azt egy vidéki szövetség kívánja.

6. **Elnökség.** Az elnökség áll a közgyűlés által a szövetség tagjaiból választott egy elnökből és három alelnökből. Az elnök akadályoztatása esetén az alelnökök valamelyike képviseli a szövetséget, az ő aláírásával adhatnak ki az egyesületet iratát.

7. **Nagyválasztmány.** A nagyválasztmány áll a vidéki szövetségek mindegyike által kiküldött két-két tagból, kiket ezen állásukban a közgyűlés erősít meg. A nagyválasztmány feladata a szövetség anyagi ügyeit a közgyűlés által megállapított előirányzat keretén belül intézni, a tagok felvételé vagy kirekesztése felett határozni, a szövetség szellemi működését irányítani és vezetni, a szövetség és a tagok érdekeinek megfelelő intézkedéseket tenni, a szövetség ügyeinek vitelére a maga kebeléből igazgatóságot választani.

8. **Igazgatóság.** A szövetség igazgatósága a szövetség elnök elnöklété alatt áll: a 3 elnökből, a nagyválasztmány által választott 3 tagból és a szövetség első tisztviselőiből. Az igazgatóság feladata a szövetség összes ügyeinek a választmány számára való előkészítése és a választmány által hatáskörébe utalt ügyek elintézése.

9. **Tisztviselők.** A tisztviselőket az igazgatóság a szükségnek megfelelő alkalmazzza és azok számát, javadalmazását, valamint működési és hatáskörét a közgyűlés állapítja meg.

10. **Vidéki szövetségek.** A czukorrépa-termesztéssel foglalkozó vármegyékben a czukorrépa-termesztő gazdákból vidéki szövetség alakíthatók.

Ezen vidéki szövetség ügyeinek vitelére alakított választmány, mint Vidéki czukorrépa-termesztő szövetség feladata a vármegye területén lévő czukorrépa-termesztők érdekeinek képviselete és ebben a működésében teljesen önállóan, azonban mégis lehetőleg az országos szövetség közgyűlése és igazgató-választmányának határozatai figyelembevételével viszi a vidéki ügyeket. A Vidéki szövetség ügyvitelének lebonyolításáról az illető vidéki szövetség gondoskodik.

A vidéki szövetség, mint erkölcsi testület tagja az országos szövetségnek és ezáltal a vidéki szövetség tagjai az országos szövetség tagjai is válnak.

11. **Tagság.** Az országos szövetség tagjai a vidéki szövetségek.

Az országos szövetség központi szükségletei fedezésére a vidéki szövetségek a vidéki szövetségeknek előre bemutatandó és a közgyűlés által megállapítandó költségvetés végrehajtása céljából évenként a közgyűlés által haldzám alapján megállapítandó rendes tagsági díjat fizetnek. A költségvetés keretén kívül végrehajtható rendkívüli működés céljaira ezenkívül esetről-esetre megajánlandó adománnyal járulnak.

Az erre vonatkozó határozat érvényességéhez a közgyűlésen az országos szövetség tagjai legalább felének kell lennie és a jelenlevők — szótöbbségének kell hozzájárulnia.

A „Gazdasági Lapok“ panaszkönyvébe.

A munkás- és cseléd-segélypénztár üres formáságba ragaszkodik, a melyek ugy a gazda, valamint a közigazgatási hatóságnak használnak munkát és vexatiót okoznak.

Cselédtartó gazda ugys megfizeti cselédjei után járó díjját, mondjuk például 10 cseléd

utáni díjat, — ez nem elég, minden cseléd könyvét be kell terjeszten minden cseléd-változás alkalmával, még akkor is, ha időközben történni is az.

A ki elmulasztja, dozzára annak, hogy hűségese megfizette az elbocsájtott János helyett a díjat, az újonnan helyébe felfogadott Pista nincs biztosítva baleset ellen. Sőt a gazda baleset esetében pörbe juthat. Ez olyan üres czopf, a melynek értelme nincsen.

Végre is károsadás esetén ugys mindegy a pénztárnak Jancsinak, vagy Pistának fizetnie a díjat. Hanem igenis elég engedő volna például ha mint jelen esetben 10 cselédem után megfizetem a díjat és azok biztosítva vannak. Epen analog, mint a cseplésnél, az mindegy, akárkinék hívják a gépszt, fűtőt, vagy munkást, a ki a gépnél dolgozik!

A paulais összeget egyszerűen megfizetem.

Végre is az államnak sem mindegy, a segélypénztár Rejete mennyi? mert hisz ezt is mi gazdák fizetjük ki adófféléimkel; hogy a sok, hszontalann irka-firka az irodai munkát csakis szaporítja és így több egyn szükségese a munka ellátásához, az is bizonyos. — Fő ideje volna, hogyha a hasonló intézményi kivatalokban a jogász újra frázis helyett a praktikus kereskedelemi szellem jutna fölényre!

Ivankai Imre.

A mezőgazdasági érdekképviselet.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a mezőgazdasági érdekképviselet rendezésének ügyéül törvényhozási uton kapcsolatosan 12 kérdés pontra vonatkozólag kér választ a vármegyei gazdasági egyesületektől, hogy ezen beérkező válaszok alapján meg lehessen állapítani, mily módon gondolkodnak a vidéki egyesületek ezen feletle fontos és nagy horderű kérdést legelőszérűben megoldhatónak.

Ezzel egyidejűleg megkapták a vidéki gazdasági egyesületek egész terjedelmében azt a határozati javaslatot is, a melyet a földmívelésügyi miniszter megbízásából Rubinek Gyula, az OMGE igazgatója dolgozott ki, s a melyet legutóbbi gyűlésen már az OMGE igazgató választmánya is letárgyalta és némi módosítással el is fogadott.

Ezen határozati javaslat értelmében Rubinek Németország mintájára kénszertársulást útján szervezendő mezőgazdasági kerületi kamarák létesítése révén javasolja az érdekképviselet kérdését megoldani.

Hivatkozik Rubinek javaslatának indoklásánl arra, hogy Németországban ez a kamarai rendszer bevált, s nem csak hogy nem volt kárára a szabadpiac alapján álló vidéki gazdasági egyesületeknek, de sőt azoknak a fejlődésést és intenzívebb működésést vonta maga után, tehát bizonyára nálunk is be fog érválni.

Nem akarok Rubinek ezen állításának első részében kételkedni, tehát elfogadom, hogy Németországban tényleg bevált a kerületi kamarai rendszer, s a kamarák égisse alatt virágnak az egyesületek is, azonban ebből arra következtetni, hogy nálunk is be fog válni ugyanez a rendszer, a magam részéről nem mernék, sőt ezt határozottan téves következtetésnek tartom, meri annak már a kiindulási pontja hibás: Hibás pedig azért, mert Németországhoz képest mi a mezőgazdasági kultúra tekintetében még nagyon alacsony fokon állunk és hibás azért, mert a magyar

LOKOMOBÍLOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMŪVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVANATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

gazdáknak a gondolkodásmódja, az alapon-dokkodása egészen más természetű, mint a németeké.

Tehát — képletesen szólva — a magyar csizmát nem lehet német kaptafára húzni, épen úgy, valamint egy nagy fejű ember fejére nem lehet egy kis kalapot ráerőszakolni.

Hízen már magában véve ez a kifejezés, hogy *kénszertársulás* elég arra, hogy a magyar gazda embert megvadásítsa, mint a bikát a vörös posztó és előre látható, hogy a mi *Németországban* minden nagyobb emóció nélkül, simán keresztül ment, ugyanaz nálunk óriási hullámokat fog felkavarni a gazdátársadalom körében, mert a magyar gazdák nem gondolnak azon előnyökre, a miket az egyesülés folytán esetleg élvezni fognak, hanem csupán egy újabb megadótatást látnak ebben, a mi a jelenlegi válságos gazdasági viszonyok folytán kétszeres súlylyal esne a mérleg serpenyőjébe.

Azokban vögyük alapul itt is a kedvezőbb lehetőséget.

Peltéve, hogy a gazdáknak egyesítése kénszertársulás útján a kerületi kamarákban törvénykezési úton sikerüljön fog, vajjon mi lesz ennek a legelső és legtermészetesebb következménye?

Semmi más, mint az, hogy azok a gazdák, a kik jelenleg mint a vármegyei gazdasági egyesületek tagjai, saját jószántukból, önként áldoznak a mezőgazdasági érdekeknek, ezen önkéntes adózás terhe alól, a tagsági kötelezettség legközelebbi lejárata alkalmával ki fognak bujni, úgy gondolkozván, hogy miért fizessünk mi ugyanazt a gazdasági egyesületnek is, meg a mezőgazdasági kamarának is, ha nem muszáj. S még csak nem is lehet ezt az okosodást tőlük rossz néven venni.

Tehát az bizonyosra vehető, hogy a gazdasági egyesületek taglétszáma, a mi most évről-évre orvendet emelkedést mutat, a kerületi kamarák létrejötte után rohamosan fog csökkenni, s az egyesületek még 2—3 évig tengődni fognak, a aztán eltűnnek a gazdátársadalom szimpadáról, mert céljukkal együtt létalajuk is meg fog szűnni.

Veleményem szerint tehát a mezőgazdasági érdekképviselet kérdésének a Rubinek által javasolt kerületi kamarai rendszerrelap megoldása igen elhibázott dolog volna, mert fel kell tennem, hogy ezen javaslat nem azzal az intencióval készült, hogy a mai vármegyei gazdasági egyesületeket megölje, már pedig az első eredménye a javaslatnak ha törvényerőre emelkedik, csakis az lehet, s minél többször és minél figyelmebben olvasom a javaslat egyes fejezeit, annál határozottabb meggyőződésemmé válik, hogy ez tulajdonképpen nem egyéb, mint a vármegyei gazdasági egyesületeknek az előzetes gyászjelentése.

Csakis egy módot látok arra, hogy a mezőgazdasági érdekképviselet kérdését, ha már mindenáron kénszertársulás útján kell annak megtörténnie, a gazdasági egyesületek sérelme nélkül oldhassuk meg, s ez az, hogy a mezőgazdasági érdekképviseleti szervezetek — nevezük azokat kamarának vagy bármi másnak — ne több vármegyére kiterjedjék,

hanem vármegyénként szerveztesse őket olyan formán, hogy tulajdonképpen a jelenlegi gazdasági egyesületek alakításának át, jelenlegi önkormányzati joguk épségben tartása mellett, kénszertársulás alapjára épített intézményekké, ellenben hogy a gazdasági egyesületek a jövőben a mezőgazdasági kerületi kamarák könyroradományából tengődjenek, ennek igazán nem volna semmi értelme.

A szeptember hó elején Pécsétt összeülő országos gazdakongresszusnak lesz egyik feladata ezen fontos kérdésben dönteni, azonban a vármegyei gazdasági egyesületeknek már ezt megelőzőleg állást kell foglalniuk erre nézve. A vármegyei gazdasági egyesületek tehát nagy körültekintéssel és nagy elővigyázattal járjanak el akkor, a mikor ezen kérdésben állást foglalnak, nehogy ez által a saját sirjakat assák meg.

Kemény Szilárd,
az aradvármegyei gazdasági
egyesület titkára.

A dohánylével kocsányos meghasításának előnye a szárításnál.

Ha azon állításhoz, hogy a dohánytermés minőségére és így magának a terméknek jövedelmességére egyetlen lényeges tényezőtl sem függ annyira, mint az ésszerű szárítási eljárástól, ha — ismételtem — ezen állításhoz gyakorlati tapasztalás bizonyítékát kell keresnünk, ugy alig lehetne erősebb érvet felhozni, mint az 1906. évi magyar dohánytermelésnél gyűjtött idevágó észleletek összegté.

Szivégés, kocsányrothadás, vagy bármi néven nevezett következményei a szárítópajtákban tárolt dohány hibás kezelésének, oly sokféle változatban és mértékben léptek fel és oly terjedelmű és intenzitásvú károkat okoztak a gazdáknak, milyeneket eddig a legérgebb tapasztalatokkal rendelkező dohánytermelők is alig észleltek.

És ezt a jövedelmi veszteséget épen nem a dohány szokványosan hiányos kezelésének hanyagságban fokozódása idézte elő, hanem azon körülmény, hogy a megszokott bajhoz szokatlan esős őz társult, mely a dohánykocsányos kiszáradását megakadályozta és ezáltal nemcsak az ugynevezett szalonnabordásokat *) hanem egyáltalán minden dohányt veszélyeztetett és megromított, melyet a zínórokra tulszorosán fűztek, vagy melynek zsinórhoz sűrűn akasztották egymás mellé, vagy melyek pajtáinak szellőztetése hiányos volt. É hasonló állapotokat találunk ott mindenütt, hol egy oly annyira kényes minőségű növény, mint a dohány, termeléséhez és ápolásához a kellő értelem és ügyesség hiányzik. Továbbá minden oly helyen, hol nincs meg a helyes megbecsülése azon jövedelmesszerteségnek, melyet a hibás vagy rossz szárítási eljárás előidéz. Mert végre is kétségbevonhatatlan tapasztalat bizonyítja, hogy a hol a dohánytermelésre használt terület paagságával a dohánypajták beruházási költsége egyenes arányban nem áll, ott jöminőségű árának előállításra lehetetlen. Már pedig dohánytermelés minőségére eredménye nélkül,

* Speckrippigen ? = szalonnás bordájukat.

stagnáló vagy épen rosszabbodó állapotban, a világverseny mai, folyton erősödő nyomása alatt fenn nem tartható.

Az on törökvesnek, hogy az ilyen, a dohánytermelésnél ugyszólván mindenütt található és különösen a dohánypajták hiányossága folytán beáll bajokat lehetőleg enyhítsük és ott, hol csak némi jóáarat mutatkozik, teljesen kiküszöböljük, köszönhető, hogy a budapesti *Ganz és Társa* gépgyár részvénysársaság a szabadalmazott és az alábbiakban leirt hasítógépet előállítására magát előkötölte, még pedig oly megmáshatatlann elhatározással, hogy azt már az idei dohányszedés kezdete előtt a közönség rendelkezésére bocsátja.

Igen fontos és nagyrabecsülő körülmény, hogy ezt a hasítógépet az említett gyár kisebb mérvben már tavaly gyártotta, terjesztette és hogy munkaadérménye — a beérkezett nagyszámú tudósítás szerint — mindenütt teljesen bevált.

Azon kérdésre, hogy miért hasítsuk fel a dohány kocsányát? a szabatos válasz következő: egyedül azért, hogy a frissen szedett dohánylével tenyészmedveségének lassu, sőt sokszor kedvezőtlen körülmények által is lassított elpárolgása gyorsíttassék. A főborda fölhasításának és az így fölhasított bordájú dohánylévek szárításának azonban előfeltétele az ahhoz szükséges kézi ügyesség elősajátítása. E műveletek függetlenítése ezen előfeltételtől, ugyanis a munkás azokhoz szükséges kézi ügyességétől, képezi a szabadalmazott hasítógépet feladatát.

Ama tény bizonyítására, hogy a főbordának meghasítása a dohánylével száradását kiválon előmozdítja, hogy e művelet rendkívül kisebbíti a penészedés és megrothadás veszélyét és általa az egész dohánytermés minősége lényegesen javítható, pontosan és lelkiismeretesen teljesített kísérletek következő eredményét soroljuk fel:

Dr. Nessler Gyula a *Landwirtschaftliche Versuchstationen* című folyóirat XV. kötetének 437. lapján ezeket írja: »Szeptember 3-án szedett dohánylevelekben, melyek felénél a főborda felhasználott, másik felénél pedig hasítatlan maradt, október 13-án találtott:

- a) a nem hasított kocsányokban 82% viztartalom;
- b) a kocsánytaln határos részekben 42% viztartalom;
- míg a) a hasított kocsányokban csak 27% viztartalom; és
- b) a kocsányt körülhatároló részekben csak 23% viztartalom volt.

A meg nem hasított kocsányokon és az azokat körülhatároló levélrészeken, valamint a hasított kocsányok hasítási felületein penész mutatkozott, míg a hasított kocsányok felülete és az ily kocsányokat környező levélfelületek teljesen penészesmentesek voltak.

Még sokkal tanulságosabbak, mert egyuttal a minőség kifejezői is, a debreczeni magyar kir. dohánytermelési állomás azon szárítási kísérletek, melyek eredményét a m. kir. földművelési miniszterium kiadásában megjelenő »Kiserletügyi Közlemények» VI. kötete 349. lapján tesz közzé:

Késő szeptemberben szárított számoshátí

Külön árfolyezetek mindegyikét gazdasági gépeire!

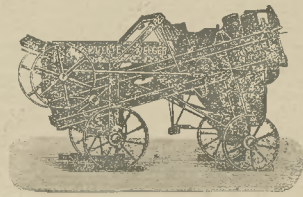
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZEKÉNTI TÁRSULAT
BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű
GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK,
úgyszintén **MAGÁNJÁRÓK** (úti mozdonyok)
cséplési, vontatási és szántási **csölokra** (a mozdony után akasztott egy ötlet fogó ekével.)

EMLEKÜNK VÁROSI HATÁRI SZÁRMÁSKÖZVETŐI
GŐZ VÉDŐKÖZ

UJ! UJ!

Kizárólagos gyártása a Welger-féle szabadalmazott teljesen önműködően költöző szalmaprés-elevatoroknak.

dohányból :

I. Hollandi módon hasítva és fűzve I. oszt. 32%, II. oszt. 32%, III. oszt. 6%;
oldalt fűzve és zsinórra sorolva : I. oszt. 53%, II. oszt. 32%, III. oszt. 15%.

II. Hollandi módon hasítva és fűzve : I. oszt. 74%, II. oszt. 22%, III. oszt. 4%;
oldalt fűzve és zsinórra sorolva : I. oszt. 58%, II. oszt. 27%, III. oszt. 15%.

Marylandi dohányból :

Hollandi módon hasítva és fűzve : I. oszt. 73%, II. oszt. 17%, III. oszt. 10%;
oldalt fűzve és zsinórra sorolva : I. oszt. 66%, II. oszt. 18%, III. oszt. 16%.

Connecticuti dohányból :

Hollandi módon hasítva és fűzve : I. oszt. 64%, II. oszt. 28%, III. oszt. 8%;
oldalt fűzve és zsinórra sorolva : I. oszt. 40%, II. oszt. 31%, III. oszt. 29%.

Ezek szerint a hasítottan szárított levelek több első osztályú és kevesebb harmadosztályú dohány volt, mely különbség pénzben kifejezve, 100 kilogrammonként 4—8 koronának felel meg. De meg kell jegyezni, hogy ez esetekben az összehasonlítás alapját a fűzés és zsinóron szárítás legtökéletesebb módja képezi, sokkal nagyobb a különbség, ha az alig ismert oldalfűzés helyett az országosan szokásos forgatva fűzést hasonlítjuk össze. A forgatva fűzést hasítottan számosított dohány a fenti összehasonlításban csak 30% első osztályút, 41% másodosztályút és 28% harmadosztályút adott. Itt tehát a hollandi módra hasított dohány szárításának előnye

néve oly nagy horderejét különbözetet mutatnak, hogy a debreczeni m. kir. dohánytermelési kísérleti állomás fentebb bemutatott

100-ik ábra. A lábajtasós gép munkában.

kísérleteire támaszkodva minden túlzás nélkül állíthatjuk, miszerint a lap, forgatott és oldalfűzésé elnevezések alatt ismeretes fű-

zéstől ábrán látható — két, egy falapba mélyített, a dohánylevél koccsányának befogására és központosítására szolgáló és a főbordának vastagsága szerint, két excenter (4) segítségével egymáshoz közeledő vagy egymástól távolodó karból (6) (lásd 99. ábrát).

Továbbá egy pontosan a készülék közpönlona fölött elhelyezett, keresztentelgven forgó kasból, melynek horonyába a hasítókév van illesztve. E késkar a levélkocsányt összerörítő karok fogóival szerkezettelg úgy van összekötve, hogy a kés felemelésénél a szörítókarok kinyílnak, míg a leeresztésénél zárulnak.

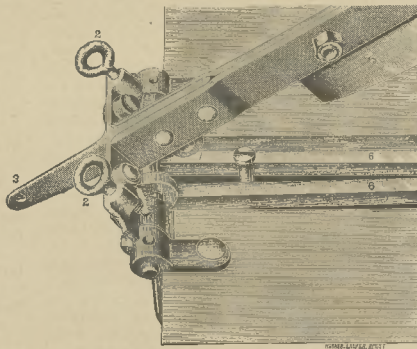
A kés karja (5) egyfölel oszlokvál ellátott kézfoggyantvuban (lásd a lábajtasós ábráját), másfölel egy a lábajtasóhoz szükséges suly befogására szükséges, fülel ellátott nyulványban (3) végzödik. Az a kar alatt látható oszavér pedig kettös célt szolgál : ugyanis először a koccsányvégnék helyzetét rögzíti, másodsor a kés karjának ütöközötét képezi. Hogy a szörító karokat megfelelő és egyenletes távolságra beállítani lehessen, a falap homlokoldalára egy lépték van erősítve.

A hasítógép a) kézhajtásnál és b) lábajtasósnál következökéleg használándó : mindenekelőtt a gép falapja sarkaiba furt négy lyuk és csavarok segélyével, valami szilárdan álló talpatzra (asztal, pad, láda stb.) erősítendő, mert csak helyében megrögzítve dolgozható vele kényelmesen.

a) Kézhajtás. A késnek felemelt állásba lett a dohánylevél balkézvel fogva, szinlapjával fölféle fordítva és koccsányával egészen

97-ik ábra. Az ép dohánylevél.

99-ik ábra. A dohány koccsány hasító gép a késsel felülről nézve.

98-ik ábra. A hasított koccsányú dohánylevél.

a különbségben sokkal nagyobb, a pénzbeli különbség 100 kilogrammonként ez esetben már 10 koronát tesz ki.

Az itt felsorolt kísérleti eredményeken kívül még igen sok gyakorlati tapasztalat lenne felhozható, mely mind kétségbevonhatatlanul igazolja, hogy a nagy darabon hasított koccsány dohánylevelek felannyi idő alatt vesztik el a fölösleges nedvességüket és válnak »bordáértékűeké, mint a tüvel zsinórra fűzötteké.

Már pedig hogy a dohánynak korai bordá- illetve helyes pajaérettsége mennyire előnyös az eladásig a termelónél, később a vevónél raktározott dohánynra nézve és hogy mennyi további sulyos kártól óvja meg, azt tapasztalt dohánytermelőknek nem kell magyarázni. Valamint hogy az s általános tapasztalat, hogy jól szárított dohány az eladásánál (átadásánál) értékelésére nézve alig idéz elő véleménykülömböskéket.

Látszólag a nagy darabon hasított és a tüvel átszurva, zsinórra fűzött dohány között egyéb különbség nincs, mint a hasítási nyílás különböző nagysága. Lényegileg azonban éppen a hasítási nyílás s különböző nagysága játsza a legfontosabb szerepet, mert míg az egyik módos — a nagy darabon felhasítás — rendkívül gyorsítja a szárítási eljárást, addig a másik ugyiszólván semmi egyéb, mint a dohánylevelek zsinórra fűzésére szolgáló eljárás.

Mindkét módszer eredményei a dohánylevél kifogástalan és kívánatos szárítására

zési módozatoknál a dohányleveleknek egymástól eltérő függésük a kiszáradás eredményére, viszonyítva a dohány főbordájának nagyobb mérvű meghasítása által elérhető sikerhez, teljesen alárendelt befolyással bír.

Miután a szabadalmazott »Dohánykocsány-

101-ik ábra. A dohánylevelek felfűzése.

Hasítógépé célját és az azzal elérhető eredményt kellően bemutatni, nincs egyéb hátra, minthogy szerkezetének, használatának és kezelésének leírását közöljük. A hasítógép egyedül a fonyadt, füllesztett dohánylevél koccsányának egyenlő két részre és 12 centiméter hosszúságban felhasítására — a környező levélrészek épségének megsértése nélkül — van szerkesztve. Áll pedig — mint

a csavarhoz illesztve, a szörító karok közötti nyílás fölé helyezendő el és csak rövid ideig, ugyanis addig tartandó ebben a helyzetben, hogy a jobb kéz a fogantyú segélyével a kés leeresztését meg nem kezdte. E pillanattól kezdve a szörítókarok a koccsányt rögzítést átveszik és a balkéz visszahuzandó, miután a hasítás most már minden további segély nélkül megy végbe. A hasított levél a késnek felemelése után a balkézvel távolítandó el. Ebből látható, hogy a balkéz mindig a dohánylevéllel, míg a jobb folytonosan a kés mozgásával foglalkozik.

b) A lábajtasós eszköz annyiban tér el a most ismertettét késfogások leírásától, hogy ez esetben a jobbkez a kés mozgásával nem lévén lefogalva, a dohánylevélnek a szörítókarok közötti nyílás fölétt rögzítését összeköti, illetöleg a hasított levelet továbbítja, miáltal a balkéz újabb hasítandó dohánylevél után nyul. A kés felemelését itt a karra akasztott suly eszközi, annak leeresztése pedig a karon levő fülel és lábtyú között megerősített zsinór, illetöleg lábnyomás segélyével megy végbe (lásd a 100. ábrát).

A szakadatlan és gyors munka mekivánja, hogy egy alkalommal csak egyenlő vastagságú koccsányval bíró levelek jöjjenek hasítás alá. A gép szörítókarjai ugyanis a munka kezdetén a hasítandó levelek koccsányának átlagos vastagságához mért távolságra állítandók be, ennél fogva, ha különféle vastagságú koccsányok kerülnek egyidőben feldolgozásra, úgy megtörténik, hogy a rajtuk ejtett hasítás a

koosányon kívül esik és a dohánylével felületét károsítja. Ez minden körülmények között elkerülendő a dohányleveleknek bordaérettség szerinti előzetes összeválogatása által. Munkaszaporításnak azonban ez nem nevezhető, mert vegyes leveleknek egyidőben törése, fűzése vagy bármilyen más megmunkálása hiányos kezeléssel mutat és kivétel nélkül a minőségi érték rovására történik.

A hasított dohányanyag színóra fűzésénél is folyton szem előtt tartandó, hogy az egyes levelek színe és hátlapja váltakozva kerüljenek egymás mellé, mert azokat mindig csak egyik lappal fűzni nagy hiba lenne.

Végre a szárítási módnak az is egyik lényeges előnye, hogy az így hasított dohánylevelek fűzésénél gyermekmunka is felhasználható minden veszély nélkül, mert a levelek fűzésénél nem a hegyes és élesre kőszőrült vastú, hanem minden gazdaságban költség nélkül készíthető és minden gyermekre nyugodtan bízható *fatü* használatára az előnyösebb. (Lásd 101-ik ábrát.)

Záradékok összegezzük röviden a dohánygyeplé feldolgozásnak mesterséges szárításából eredő előnyt és hasznát a következőkben:

1. A felfüggesztett dohánylévelben rejő tenyészvíz, mely, mint tudjuk, legtöbb esetben a megromlás veszélyét rejti magában, sokkal gyorsabban párolog el, mint akár a legszelebbes dohánypajtaban kifüggesztett levélből is.

2. Ama veszély, mely a hiányosan szárított dohánylévelnél már a pajtában mint szűrés, később a raktárban mint kocsonyáthatás jelentkezik, végleg el van hátrítva.

3. A felhasított dohánylével tetszetős kinézet és egyenletes szint nyer.

4. A felhasított dohánylével szivertetsége sokkal rövidebb idő alatt következik be, mint a fűvel tűzött levél.

5. A korán szivertett dohány sokkal kisebb mérsékben van kitéve a kőd és egyéb ártalmas jelenségek behatásának és további kikepőzédése hamarabb következik be, mi ismét tetemes munkamegtakarítást eredményez.

6. Képletesen szólva azt is lehet állítani, hogy az olyan szárítópajta, melyben hasított dohányt kezelnek, szinte kibővíti, mert ez a módszer a dohánylevelek szorosabban egymás mellé sorolását és sürbben akasztásának engedi — sőt némely esetben határozottan megköveteli.

A hasítógépek munkáját a 97. és 98. ábra értékelni. Egyugyanazon dohánylévelet mutatja mind a kétfő, az egyik ép, a másik hasított állapotban.

Dimitrievis Sándor.

DÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Kazánkö eltávolítása.

Mily eljárás alkalmazandó, hogy a kazánkö lerakódását a cséplés alkalmával megakadályozzuk vagy megszüntessük? Elkerülhetővé teszi-e az eljárás a csövek kiszáradását? B. L.

Kérdés. Üszög az árpában.

Árpában az üszög grasszal. Mi módon lehet terjedését megakadályozni? R. R.

Kérdés. Szeprecsárkok termelése.

Vidékünkön többen a csirokszakal termelését újabban nagyban üzik. Miként termelendő az, mily talajt és munkát kíván és hasznát hajtja-e? W. W.

Kérdés. Muhar takarmányok.

Nagy takarmányszükség előtt állunk. Üres rétföldbe még most júliusban muhar gon-

dok vetni, de nem tudom, számíthatok-e még eredményre?

Felelet. Melyek a fejőstehén legjobb használati évei című kérdésre.

Ugy a tudományos kísérletek, mint a gyakorlati tapasztalatok azt bizonyítják, hogy azon tejmennyiség, melyet a tehén az első borjzás után ad, fokozatosan növekszik a 4—5 borjzásig, mikor is culminál és a következő években a tejmennyiség apad, még pedig gyorsabb tempóban, mint a milyen a növekvés volt. Ha ugyanis az első laktáció alkalmával az újszó 2000 litert adott, ugy attól 5—6 éves korában 2500—2600 liter várható.

A tehéneket 8—9 esztendősen korukban kezdi selejtezni. Ekkor ugyanis a tejmennyiség apadóbban van; a fogazat is gyengül, kezd hiányossá válni, minek következménye az, hogy nehéz az állatot jó conditióban tartani; a hus is mindennap veszít értékéből. Eltekintünk ezen általános szabálytól oly tehénnél, mely kiváló tulajdonokkal bír (pl. jó tejelő) s így a jövő generáció kedvéért mindaddig meghagyjuk tenyésztésben, míg a meddőség symptomái nem mutatkoznak.

S—I J—j.

Felelet. Erótakarmány zöldtakarmány mellett.

A luczernaesalamádé-keverék etetésénél erótakarmányra akkor van szükség, ha a esalamádé túlnyomó a keverékben, vagy akkor, ha a tehének kiváló tejelők. A takarmányozás egyébiránt kétféleképp eszközölhető. Takarékosabb, de kényelmesebb eljárás az, midőn a luczerna és esalamádé keverési arányának változtatásával iparkodik a gazda a különböző tehetőségű állatainak a megfelelő tápanyagokat biztosítani, míg a kényelmesebb eljárás szerint a keverék $\frac{1}{2}$ luczerna, $\frac{1}{2}$ esalamádé és a tejmennyiség szerint abraktakarmánnyal pótoljuk a hiányzó tápanyagmennyiséget. Az első esetre vonatkozólag tessék felapozni az »Állat-és tejtélapok márcziusi számat, ott egy a luczernaesalamádéetetés észszerűsége» cz. cikk végén vannak kiszámítva szabványok, míg a második esetre vonatkozólag a következőket ajánljuk figyelmébe:

5—6 litert adó egyedeknél 1000 kg. elősulyra:

	széraz anyag	fehére	keménylő anyag
50 kg. esalamádé	10	0-3	4-6
50 kg. luczerna	12	0-75	4-2
1 kg. korpa	0-86	0-4	0-42
2 kg. árpa	1-72	0-16	1-34
	24-58	1-31	10-56

10 litert adó egyedeknél hozzá:

1 kg. korpa	0-86	0-1	0-42
2 kg. lenpogácsa	1-78	0-54	1-42
2 kg. malátacsira	0-88	0-12	0-38
	3-52	0-76	2-22

S—I J—j.

Felelet. A csukorrépa gyökérszűke című kérdésre.

A fiatal répák ezen legveszélyesebb betegségére, melyet a németek »Würzelbrand« néven ismernek, több körökra vezethető vissza. Előidézik gombák és bacteriumok, de bár ritkábban, előidézhetik rovarok is a kedvetlen talajviszonyok is. A gombák közül a *Pythium de Baryanum* Hesse és a *Phoma Betae* Frank szerepelnek, míg a bacteriumok közül a legtöbb esetben a *Bacillus mycoides* Fliigge találatot a betegség előidézőjéül. Hogy kérdésstevő helyes alapon nyugod, kellőleg megokolt ítéletet alkotnasson magának, tudnia kell, hogy említett paraziták minő módon fertőzik meg a fiatal répát?

A *Phoma Betae* gomba, a mely a legtöbb esetben szerepel körök gyantán s a mely a répa egy másik veszélyes betegsége: a szűke szárazrohadást is előidézheti, megfertőzi a répát a meg úján oly módon, hogy az elvetésre került magon a gomba szaporodó szervei rajta voltak s elvetetvén, a maggal együtt eszárzni kezd a gomba is. De a talajban is lehet a baj oka. Hogyha röviddel azelőtt ugyanezen betegségben szenvedő répa volt a táblán, mivel a gomba pykniádá hosszú ideig életképesek maradnak, a legközelebbi répavetés ismét megfertőzik a gomba eszárzó spórái. Ugyanez mondható a másik gombáról a *Pythium de Baryanum*ról is, a mely képes a korhadó szerves anyagokból is táplálkozni s így évekig a talajban éléni. A bacillusok okozta gyökérszűke főleg az inoficiált vetőmag mag úján támad.

A mondottakból következik, hogy azon esetben, ha szóbán forgó táblán röviddel azelőtt beteg répa volt, a fertőzés a talaj úján is lehetséges, különben pedig a magban volt a hiba. A leírás alapján erős a gyanunk arra nézve, hogy a mag fertőzött volt, a mit egész határozottsággal eldönteni csakis mikroszkopi vizsgálatok volnának hivatva. Hogyh: tehát a vetőmagból még rendelkezésre áll, küldjön be abból a magyaróvári növénykerteni állomáshoz, a mely elfogja dönteni, vajon inoficiált volt-e a mag s melyik parazitával van dolgunk.

Kaizosa Gyula.

Felelet. Záptojásszag a borban című kérdésre.

Záptojásszag a borban többféle okból állhat elő. Előjöhét a helytelen kenezés következtében. Ugyanis a hordó kenezése alkalmával, ha a kén egy része lecsepeg és nem éli, továbbá, ha az oidium elleni védekezés céljából a fűrtek, a betegség kései felvétele következtében, csak néhány héttel a szüret előtt kénporoztatnak be, s így az azokból keletkező bor a kénessav illatát veszi fel. Az erjedő mustba bejutott kénből az erjedés folyánán kénhidrogéngáz keletkezik, mely a borban elnyelve marad s kellemetlen szaga okozza. A záptojásszag megszüntetésére szokásban van a faszénnek használatára; minek hatása azon alapszik, hogy a gázemű anyagokat — ez esetben a kénhidrogént — likacsiba felveszi és ottartja, tehát a borból elvonja. A bor szagtalánítását ellehet érni az által is, ha a bort néhányszor oly módon fejtü, hogy levegővel jól keveredjék; a kénhidrogén ilyenkor elszáll a levegőbe. Ha ezután is érezhető volna még a boron egy kis kellemetlen záptojásszag, akkor fejtsé át gyengén kenezett hordóba. A kén elégetésekor keletkező kénessav megbontja a kénhidrogént, ugy, hogy kén válik le, a kiváltott finom, poralaku kénről a bort, megtisztulása után, le kell, hogy fejtse.

Ballya.

HIREK.

Személyi hírek. A hívatolás július 12-iki számában hozza, hogy a király *gróf Balogh Vilmos* címzetes államtitkár, államtitkárrá nevezte ki. Minden magyar gazda jóleső örömmel fogadja ezt a hírt, mert az új földmivelési államtitkárban egy valóban érdemes egynek hasznos munkásságát látja elismerve. — A földmivelésügyi miniszter azonbankiv *Lipthay Béla* és dr. *Marton Ödön* miniszteri titkári cízzel és jelleggel felruházott miniszteri segédtitkárokat miniszteri segédtitkárokká,

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ len- és heremagtisztító-gépek.

Előrendű hazai anyagból gyártunk (zárószert 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános termény tisztításához berendezett különleges gépeket, azelől- és magvárszórt rostákat, kézi vagy hajtó-erőre alkalmaszva. — Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzékét kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. ÉS TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára **Hódmező-Vásárhelyen.**

Telefon 69. szám.

1905. évi Nagy-Enyedén állami aranyéremmel kitüntetve.

Sürgönczím: Kalmár-rostagyár.

Keltz Sándor dr. miniszteri segédtitkár címmel és jelleggel és Balogh Sándor dr. miniszteri segédtitkár címmel felruházott miniszteri fogalmazókat, továbbá Reusz Nándor dr. és Masirevic Samu dr. miniszteri fogalmazókat miniszteri segédtitkárokká, Hegedüs Aladár dr. miniszteri fogalmazói címmel és jelleggel felruházott segédfogalmazóit, ugyancsak Koerfer István dr., Balázsovits Dezső dr., Steinek Ferencz dr., Davida Lajos dr., Than Albin dr., Lengyel Zolt dr., Heller Farkas dr. és Scandiner Ernő dr. miniszteri segédfogalmazókat miniszteri fogalmazókká, Tóreczy Iván dr., Czettler Jenő dr., Horváth Jenő dr., Kovács Ágoston dr., Takáts Aladár dr., ifj. Gaszner Béla dr., Vuk Alajos dr., Barca Ernő dr., Váradi László dr., Gerevics Jenő dr., Dreier Béla dr., Pasterner Alfonz dr., Tarnay Kálmán dr. és Szilvassy Kornél dr. fizetéstelen miniszteri segédfogalmazókat valósalóság miniszteri segédfogalmazókká, Ujhelyi Andor dr., Dotsák Ede dr., Blasko Lajos dr., Fronsusz Oszkár dr. és Péchy Tibor dr. miniszteri fogalmazó-gyakorlatokat fizetéstelen miniszteri segédfogalmazókká nevezte ki, továbbá Nagy Iván dr., Wanga Gerzson dr., Grabonszky Miklós dr., Tellmann Károly dr., Zákó Elemér dr., Wlassics Tibor dr. és Balázs Ferencz dr. ideiglenes minőségű fizetéstelen miniszteri segédfogalmazókat ezen állásukban végleges megerősítette.

A szakközegek és a gazdasági egyesületek. A Komárommegyei Gazdasági Egyesület fölterjesztést intézett a földmivélségi miniszterhez, hogy szakközegeit utasítsa, hogy a vármegye gazdasági egyesüléssel keressék a szorosabb kapcsolatot és az egyesületek ülésén és gyűlésén vegyenek részt. A fölterjesztés érdekében az O. M. G. E., mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének középpontja is, ma újabb föliratot intézett a miniszterhez, a melyben kifejti, hogy a minisztérium vidéki szakközegének működése csak akkor felelhet meg igazán céljának, ha szemléldesüket és közvetlen tapasztalataikat gyakorlati kérdésekben az érdekelt gazdaközönység irányító véleményének figyelembe vételével szerzik be, a mi csak úgy lehetséges, ha az illető szakközegek a vármegyei gazdasági egyesületekkel, mint a vidéki gazdaközönység véleményének letéményesével a szükséges kapcsolatot keressik és fontartják. A szövetség ez okból újlag kéri a Komárommegyei Gazdasági Egyesület kérelmének a figyelembe vételét.

A vetőmagvizsgáló-állomások és az arankairtás. A gazdasági egyesületek és a földmivélségi kormány szakközgeinek jelentései szerint az aranka egyre terjed és heretelmő vidékeinknek valósalóság csapásává lett. Ennek folytán legújában a földmivélségi miniszter elhatározta, hogy ennek a káros elősinek kiirtására hatékonyabb módokat vessz igénybe és az arankairtásban való közreműködésre utasította a vetőmagvizsgáló-állomásokat is. Föl-

hivta mindenekelőtt az összes gazdasági tudósítokat és a minisztérium külső hivatalait, hogy a lőhere és luczernavetés első lekaszlása után legkésőbb július 30-ig jelentsek a vetőmagvizsgáló-állomásoknak, hogy működő körük területén tapasztalták-e az aranka föllepőt, vagy nem és ha igen, kinek a birtokán. A fertőzött helyekre a vetőmagvizsgáló-állomások egy embere kiszáll és a hatóság közbenjöttével fölvilágosítja az illető birtokosokat az arankairtás módjáról és az irítás tanulmányozásának következményeiről. A hatóság a mulasztók ellen köteles eljárni és a kötele-séget elmulasztó hatóságot a földmivélségi miniszter vonja felelősségre. Ugyancsak a vetőmagvizsgáló-állomások szakemberei fogják ez év őszötől a forgalomba kerülő lőhere és luczerna-magot megvizsgálni, még pedig a hatóság közbenjöttével. Az erősen fertőzött helyeken, valamint ott, a hol a közönség és hatóság nem törődik eléggé a törvény ide vonatkozó rendelkezéseivel, a vetőmagvizsgáló-állomások rövid időközökben fognak vizsgálatot tartani. Az állomások a zöld vetésben végzett vizsgálatokról évenként szeptember 15-ig, a magvizsgálatokról pedig évenként kétszer, május 15-ig és december 15-ig tesznek a miniszternek jelentést.

Len- és borsótermelési kísérletek. A földmivélségi miniszter elrendelte, hogy Kapuvárott a lentermelési kísérletekre, Szempuzen pedig a thüringiai és orosz borsó termelésére állandó kísérleti telepeket rendezzenek be. A két helyen végzett termelési kísérletekről a következő jelentést teszik közzé: Kapuvárott a lenkiserleti telepet főleg arra rendezték be, hogy a különböző vetési módoknak a mag- és kórtermésre gyakorolt hatását megállapítsa. Négy különféle parcella volt, szórt vetéssel 8, 16 és 32 cm. sortávolsággal. A kísérletek megállapították, hogy a lent sürin kell vetni, mert e ritka vetésnél nemcsak a termés kisebb, de a ritkán vetett len kórja durva s így hasznavehetetlen. A 32 cm. sortávolságra vetett lent például már nem is lehetett értékesíteni. Borsótermelési kísérletek már évek óta folynak thüringiai, orosz borsó és Viktória és Dániel O. Rurke-féle borsókkal. A kísérletek megállapították, hogy a Dániel O. Rurke és a Viktória-borsó szolgáltatók a legnagyobb terméseket az összes kipróbált négy borsó közül.

Az idei répatermés. Csehországból és Észak-Morvaországból az idei répatermésről kedvező hírek érkeznek, míg Dél-Morvaországban és Magyarországon a szárazság hátráltatta a termést és a répaszedés gyöngye lesz. Még rosszabb híreket jelentenek Franciaországból, a hol az abnormális időjárás nagyon hátráltatta a répa fejlődését.

A komló állása a külföldön. A beérkezett jelentések szerint a komló állása a külföldön a következő volt:

Ausztria: Az osztrák földmivélségi miniszter jelentése szerint Felső-Ausztriában a komló, bár elmaradott, de jó fejlődésű. Helyenkint a levétetű bántja. Stíriában a májusi és júniusi kedvezőtlen idő miatt a komló elmaradott és a karó tetejét még nem érte el. A korai komló virágzik. Néhol lisztharmat és rovar mutatózik. Csehország főtermelő vidékein, mint Saaz, Rakontz, Auscha, Poiepp, Raudnitz és Dauba, a komló fejlődése általában kielégítő és helyenkint biztató, de még mindenütt elmaradott és a karó- és sodronymagasságnak csak háromnegyedét vagy háromötödét érte el. A növényzet többnyire egészséges és féregmentes. Csak Poleppban mutatózik a földi bolha és Raudnitzban a levétetű. Morvaországban a komló egyenletesen fejlődik, féregmentes és a karó felét elhagyta. Gécorsországban a komló normális, egészséges fejlődésű és a karó kétharmadát elérte.

Németország: A nürnbergi konzul jelenti, hogy Németország komlótermelő vidékein több az időjárás igen kedvező volt a komló további fejlődésének. Auschából érkezett jelentések szerint a komló itt csaknem féregmentes, a karó háromötödét elérte és jó eredméllel biztat.

Angolország: A londoni főkonzul jelenti, hogy a komló fejlődése még nagyon hátra-

maradott. Kentben a féreg rendkívüli módon elszaporodott. Kedvező, meleg időjárás mellett a komlótermés nagyobb része azonban még megmenthető volna. A kedvezőtlen termés következtében a piac szilárdabb irányú lett.

Északamerikai Egyesült-államok: Newyorkból jelenti, hogy a hűvös idő miatt a komló fejlődése visszamaradt. Újabb ültetések a múlt évi kedvezőtlen árak miatt nem voltak. Több helyütt a rovar tetemes kárt okozott. New-York államban a szigorú tél következtében a régi komlóültetés erősen károsodott.

Oroszország: A kiewi konzul jelenti, hogy Volhniában kedvező időjárás volt a komló fejlődésére, mely általában kielégítő.

A czukoradó leszállítása. A prágai czukor nagykereskedők a képviselőházhoz beadványt intéztek, melyben a czukoradó leszállítását kérelmezik. Együttal rámutattak annak a szükségességére, hogy abban az esetben, ha a brüsszeli czukor-egyezmény feloszlik, ugy a czukorvám továbbra is hat frank maradjon, mert a korábbi nagy vámtétel védelme alatt a czukorárak ismét felfelé emelkednének, mi az adó leszállítását illuzoriussá tenné.

A czukor-konvenzió. A Magyar Czukorgyárosok Országos Egyesülete Hatmany-Deutsch Sándor elnöklésével látogatott ülést tartott, mely kizárólag az angol kormány-nak a brüsszeli állandó czukorbizottság tudomására hozott nyilatkozatával foglalkozott. Az elnök részletesen ismertette a helyzetet és arra az eredményre jutott, hogy a magyar czukorgyárosok magatartására nézve nem Anglia követelése, hanem egyedül a hazánk és Ausztria között fennálló viszony a döntő. Ausztria-Magyarországnak már a konvenzióba való belépésről biztosított 3 és fél korona surtaxához végre-válárahá hozzájárul, a magyar czukorgyárosoknak nem volna okuk arra, hogy a konvenzióból kilépjenek. Ha azonban a surtaxe nem lenne czukorátlag keresztülvihető, a magyar czukorgyárosoknak egyáltalában nem állana érdekében, hogy a konvenzió következtében továbbra is korlátozva érezzék magukat. Az elnök azt indítványozza, hogy azzal a kérelemmel forduljanak a kormányhoz, hogy abban az esetben, ha a surtaxe keresztülvihető nem volna, Magyarországnak a brüsszeli konvenziót, mert ez automatikusan módon visszaállítja a korábbi 26 koronás vámtételt, a melynek fontartása, vagy megfelelő szabályozása ismét módot nyújthatna arra, hogy a czukoripar a saját erejéből segíthessen a maga helyzetén. A tárgyhöz még Zichy Aladár gróf és Haupt-Stummer Lipót báró alelnökök, továbbá Hatmany József, Seleny József és Wolf Ernő szölktek, mire a teljes ülés egyhangulag magáévá tette az elnök előterjesztését.

Az-ötégbemutatás. K. S. Lajos földbirtokos Pa Zobnateczai birtokán, vas. áll.: Topolya, f. hó 22-én, hétfőn lesz Frost és Wood simplex kéveköltő aratógépbemutatás. Az érdeklődők t. meghívhatnak és keretnek kocsi miatt érkezésüket a földbirtokossal sörénylőng tudatni.

Gépbemutatás Gyöngyösön. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete legközelebbi gépbemutatását Hevesmegyében, Gyöngyösön a Visontai szőlőtelep részvénytársaság szőlőjében tartja meg. A rendezésben résztvevő a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület is.

A "Szakképzett Gépezetek Országos Szövetségének" a legutóbb tartott választmányi ülésén tárgyalta azokat a hallatlan visszaéléseket, melyeknek a munkát káros gépezetek az áldozatai. Hogy az ebből kifolyó nyomorúságos állapotoknak véget vessen, elhatározta a Szövetség, hogy a munkaközvetítést egészen díjazással fogja teljesíteni. Géptulajdonosok és

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönység figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek idej első sorozata f. é. július hó 10-én veszi kezdetét.

Az aukciókra felkűldött és "Gyapjárverési vállalat Budapest, Dunaparti-terpályaudvar" címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes valamint tetemes" díjkezdvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál.

Gyapjárverési vállalat
Heller M. s Társa
Budapest, V., Erzsébet-ter 13. sz.

A Bőr- és lithion-tartalmú, természetes és vosmentes

Salvator-forrás

künnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a hághűség bántalmáinál és köszvényéinél, a czukorbetegségnél, az emésztési és lelegezési szervek hurufogáinál.

Kapható fáványvíz-erakcsékben vagy a Sánye-Tápoczi Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudófraktár 8.

gépészek bátran fordulhatnak a Szövetség titkárságához, a hol csak megbízható jó helyeket és gépészeket közvetítenek, már csak azért is, mert az alapszabályok értelmében *haszántal szociáldemokratá gépezészek közvetíteni tilos.* Megrendelések fenti címre Budapest, VIII., Szentkirály-utca 28., II. emelet 12.

A baromfi szállítása német birodalomba. A földművelésügyi miniszterrel azzal kapcsolatosan, hogy a Németországba irányuló baromfiszállításuk növekedésben van, a következőkről értesítette a székesfehérvári hatóságot, valamint a többi törvényhatóságot is: Állategészségügyi egyezményünk értelmében, baromfinak a magyar birodalom területéről Németországba, vagy ezen át történő szállításánál származási bizonyítvány szükséges. Ezt a helyi hatóság állítja ki és ha élő állatról szól, akkor az állat egészségügyi állapotát az állam részéről külön felhatalmazott állatorvossal kell igazolni, hiteles német fordításal. A bizonyítványok nyolc napig érvényesek. A miniszterrel megküldötte a hatóságoknak az igazolvány szövegének a mintáját is.

Kiadóhivatalkunk olvasóinkat *biztelettel értesít, hogy e lapjaink idei évfolyamának 1., 2., 7., 8., 9., 16., 17., 18. és 19. lapszámai teljesen elfogytak, miért is reklamációjuknak és beküldési megkereséseiknek ezen számokat illetőleg többé eleget nem tehetünk!*

APRÓK.

Amerika gazdagsága. Az Egyesült-Államok statisztikai hivatala nemrégiben tette közzé Amerika gazdagságáról a hivatalos kimutatást. Amerika nemzeti vagyona 1850-ben 7000 millió dollár volt, 1880-ban 44.000 millió dollárra emelkedett s ma 107.104.192.410 dollárra becsülik. Abban az arányban, ahogy a nemzeti vagyon gyarapodott, szaporodott Amerika népessége is. A múlt század elején 5 millió lakost számlált Amerika, 1906-ban már 85 milliót. Amerikában 1850-ben 1000 millió dollár értékű áru készült, 1906-ban 15.000, a munkabérek 237 millió dollárról 2611 millió dollárra emelkedtek. Ezek a szédületes számok azonban csak Amerika gazdagságáról beszél-

nek, de nem egyszersmind a nép jólétéről. Mert az óriási vagyon hetven százaléka mindössze 250.000 ember birtokában van, ami Amerika szociális viszonyainak elszomorító jelensége. Ha a most tekintetbe vesszük azt, hogy a trust-ok kényük-kedvük szerint szabályozzák mások vagyoni viszonyait, hogy például azok, a kik az acéltrust igazgatóságában ülnek, az amerikai nemzeti vagyon egytizedtettét tartják a kezükben, s hogy az acéltrust igazgatóságának tagjai más kétszáz trust igazgatóságának tagjai, arra az eredményre jutnak, hogy Amerika gazdasági élete a trustok kezében van. A trustoknak pedig Rockefeller és Morgan parancsolnak, a miből az következik, hogy ez a két milliárdos intézi és irányítja az amerikaiak életviszonyait, mert hisztja a vasut, városi vasut, hajózas, petroleum, olaj, hús, liszt, trust az ő korlátlan uralmak alatt áll.

Gazdasági cikkek áruforgalma.

A Gazdasági Lapok havi jelentése e hét üzleti forgalmáról.

Készaru-törsde 1907. július hó 19-én.

Faj	100 kilogramm községű ára Budapesten		100 kilogramm községű ára Budapesten	
	Kor-tól	Kor-ig	Kor-tól	Kor-ig
Buza:				
Tiszavideki	75	—	79	24
"	76	—	80	25
"	77	22,60	81	26,60
"	78	22,60	82	26,60
Fehérmegyeri	75	—	79	22,55
"	76	—	81	22,65
"	77	22,10	82	22,65
"	78	22,15	83	22,65
Pestvidéki	75	—	79	22,60
"	76	—	80	22,75
"	77	22,10	81	22,75
"	78	22,10	82	22,75
Hánai	75	21,60	79	22,60
"	76	21,60	80	22,60
"	77	22,10	81	22,60
"	78	22,10	82	22,60
Bácskai	75	21,70	79	22,50
"	76	21,70	80	22,50
"	77	22,10	81	22,50
"	78	22,10	82	22,50
Réza elsőrendű	—	—	17	17,10
"	—	—	16	16,90
Árpa elsőrendű	—	—	18	18,30
"	—	—	17	18,15
Rizs	—	—	16	16,35
Zab elsőrendű	—	—	15	15,20
"	—	—	14	14,30
Tengeri beföldi rizs	—	—	34	34,90

Vetőmagvak.

(Mauthner Ódon tudósítás.)

Az esős időjárás következtében a zöldtakarmány és zöldtrágyázásra szolgáló növények magvátani kereslet meglehetően és elég nagy kelete volt a mustár-, csibehur-, pohánka-, biborhere-, valamint csillagfűrtnek. De legerősebben mégis a valódi bajor tarlórépamagot keresték, úgy hogy egyes fajtákkal készlet nemcsak meggyérült, hanem teljesen ki is fogyott. Ujabb küldemények e hó 25-ike felé érkeznek. A biborhere névze fontos, az a mi már a múlt heti tudósításban mondtunk. Száraz időjárásra van most szükségünk, hogy a biborhere minősége lárt ne szenvedjen. A vörös löberemeg tekintetében igen szilárd hangulat észlelhető és e mag termelői ugyancsak ügyeljenek, hogy a reménylendő ebbeli termésüket el ne kótyavetélyék és különösen az arankamentes magot, nem-mélyért aránylag sokkal magasabb áratok fognak elérni. Irtani kell tehát az arankát, a hol csak található és a hol csak lehet.

Jegyzetek nyers árúrti 100 kilónként Budapestén:
 Luczerna, elsőrendű, világos szemű 135—145 K
 Muharmag 22—23 »
 Czukorczirok 20 »
 Pohánka 20 »
 Vörös köles 18 »

Szesz.

A szeszüzletben e héten az irányzat szilárd volt és azonnali, valamint július—augusztusi szállításra változatlan áron kelt el több tétel. — Későbbi hónapokra sürgeőbb a kínálat, azonban a vevők tartózkodnak a vételtől.
 Jegyzetelt finomított szesz adózva nagyban 159—160 K, adózatlanul 60—61 K.
 Élesztő szesz adózva 157—158 K, adózatlanul 58 K.
 Denaturált szesz hordóval együtt 48—49 K kelt el kötsere nagyban.
 Mezőgazdasági szeszgyárak azonnali és júliusi szállításra kontingens nyersszeszért 55—50—56 K új termelési időszakban szállítva 52—52-50 K, követelnek.
 Budapestén a kontingens nyersszesz ára 55—56 K.

Budapesti jegyzék nagyban:

Finomított szesz adózva	159—160 K
Finomított szesz adózatlan	60—61 »
Élesztőszesz adózva	157—158 »
Élesztőszesz adózatlan	58—58-50 »
Nyersszesz adózva	157—157-50 »
Denaturált szesz	48-50—49 »

Kimutatás

a hezsi nyilvános árúrtakról és szövetkezeti gabonatrakról gabona és őrlmény forgalmáról és készletéről.
 1907. július 6-tól július 13-ig.

A forgalom és készletek (előzőesztől)	Buza				Tengeri
	mennyiségben méterármázsokban				
I. Készlet és forgalom.*					
Készlet 1907. július hó 6-án	679.288	74.480	26.318	71.968	830.070
Befel 1907. júl. 6-tól 1907. júl. 13-ig	33.052	3.233	6.906	10.137	87.076
Kiárad 1907. júl. 6-tól 1907. júl. 13-ig	65.984	18.574	6.428	9.084	60.102
Készlet 1907. július hó 13-án	646.309	61.188	26.794	73.021	407.148
II. Az 1907. július hó 13-án megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános árúrtakról.					
Baros	12.461	924	125	13.580	101.462
Brand	35.548	998	880	—	13.539
Budapest	284.869	34.077	6.731	23.817	154.796
Csáktornya	8.544	55	1.455	3.626	10.885
Csepel	38.173	204	1.832	1.080	3.857
Doboz	199	2.698	—	115	3.339
Erdőbányfalva	1.825	4.742	—	784	3.385
Füzes	11.471	330	1.598	2.807	34.835
Gáza	254	840	128	34	1.475
Karacs	13.306	—	222	89	1.774
Kassa	8	800	—	139	854
Kisújfalu	5.818	26	68	2.478	633
Kisvárd	1.541	2.394	—	480	240
Kölcsevár	83	393	304	1.339	1.937
Márolvas	1.014	408	—	—	825
Márosvásáros	4.445	1.248	8.151	—	114
Mátészalka	—	—	—	—	625
Mészáros	37.304	110	1.190	119	2.168
Miskolc	89	463	—	—	354
Nagyberek	69.251	410	355	1.173	6.927
Nagykiszony	12.833	3.974	4.162	4.379	8.757
Nagyvárad	1.229	634	—	1.461	6.275
Nagyvenyő	42	—	89	77	1.474
Nagyvárad	9.065	873	—	106	1.770
Nyíregyháza	1.054	8.005	—	—	3.154
Nyitra	—	—	300	39	1.281
Pannocsa	2.001	—	—	—	5.281
Pázmány	18.881	—	773	—	5.643
Sásmány-Németi	10.408	3.188	27	2.539	8.564
Szeged	4.047	3.187	854	1.326	4.400
Székes	1.962	—	937	6.831	7.711
Szolnok	1.320	224	89	60	2.348
Szombathely	1.124	—	504	71	280
Temesvár	45.445	—	—	878	4.122
Veszprém	7.914	388	—	482	9.818
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti árúrtakról.					
	6.115	6	812	951	1.657

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ordódy Lajos.**

Agraria

Gazdasági gépek

Éké

vetőgépek

gőzeséplők

motorok stb.-rel

Kérje minden gazda az összes

Agraria Budapest, Váci-út 2.

Agraria

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság, a szab. osztr.-magy. államvasut-társ. részical mezőgazdasági gépgyárának vezérigénksége.

! Mezőgazdák különös figyelmébe! !

! EGYETEMES ACZÉLEKÉK. !

Tiszta acélananyag saját hamorainkóiból

Eltörhetetlen téglazacél-ekefej.
Pánczélatell-kormányálem.
Magasított aczél-ekefej.
Porvédő korekek.
Aczél gerendely.

Csak kítámasztott nyeregkerettel bírt taligát szállítunk.

! Kékgyártás terén legelső rangu magyar gyártmányú feldolgozott aczél-gerendelyek! !

meg a legnevezetesebb idegen gyártmányokak is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajművelőgépeket terjedelmese ismeretle és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmese, szakzerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldünk.

„AGRARIA” Budapest, V., Váci-út 2

Sürgönyezim: **„AGRARIA” Budapest.**

A mi főkülönlegességeink:

Cséplőgépek

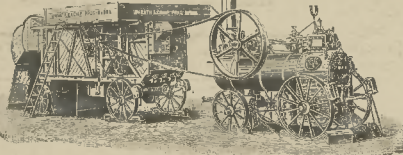
kézi-, járgány- és gőzerőre

Ros-
ták

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Kerekeken
12 HP-ig
Fekvők
200 HP-ig

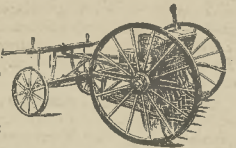

UMRATH és TSA BUDAPEST, V. KER.,
Váci-kört 60. szám.

HONI IPARI!

Szabadalmazott

LOSONCI DRILL

lólökerekes sorvetőgép, munka-
közben beállítható, alul és felül
vető-szerkezettel, szabadalmazott
mármegboronával.

ELSŐ LOSONCZI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR
BASCH és TARJÁN mérnökök, LOSONCZ.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Kizárólagos vetőgépgyár.

A kolozsvári erdélyi országos
mezőgazdasági kiállításon I. díjjal,
aranyéremmel kitüntette.

A nagyváradi mezőgazdasági kiállítá-
son első díjot és oklevelet nyerték!

Wohanka-féle nyersolaj-motorok és lokomobilok

nem benzinnel hajtának, tehát a pénzügyi ellenőrzés, adómen-
tesbenlínélés stb. nem szükséges.

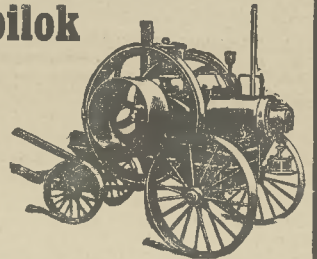
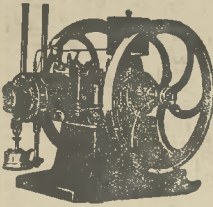
Üzemeltetési költségek:

a motor nagyságához képest óránként és ló-
erőnként 2 1/4—F fillér SZAVATOSSÁG mel-
lett. Rendkívül csendes és egyenletes járásaik,
tehát minden üzemre alkalmasak. Nincsenek szelepek. sem gyújtócső, sem
lámpa, tehát tűzveszély és robbanás kizárva.

»»»»» Kimerítő felvilágosítást ingyen és bérmentve ad

Wohanka és Társa

Budapest, VI., Váci-kört 76.
Hazai gyártmány.

FICHTENIN

megöli

biztosan és azonnal a
falókat, svábókat, ruzsmit,
palókat, hernyókat, bolhát,
levél-, vér-, fej- és állat-
tetűt, ugyancsak kipusztítja
a többi káros rovarokat és
megöli azok petéit.

Mindenütt kapható.
Árjegyzéket készséggel küld
azosztrák-magyar
Fichtenin művek
magyarországi vezérszékhelyre:

DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-
utca 36. Telefon 21—51.

Vadász

urakat értesítem, hogy

lőtt vadakat

legmagasabb áron

veszek.

Géczy Gyula

vadkereskedő

Központi vásárcsarnok 44—45.

Telefon 58—58.

Kérjen vadvételt árjegyzékét.

Bonyhádi

friss fejős-tenenek és
tenyész-bikák július-
áron kaphatók minden héten
kedden, szerdán és esztendőki
napokon. Itt állók Kispesten
Üllői-út 24.

Telefon: Kispest 1.

Lovel- és sürgőnyeim:

Flaschner Sándor

tenyészkereskedő

Budapest, Ferenc-kört 4.

Eladó birtok

Szilágymegyében 500 kat. hold-
szántó, 300 kat. hold legelő és
400 kat. hold 20 em. vastag tölgy
faerdőből álló prima szomszédai
tagbirtok összes épületekkel e-
adó. Felvilágosítás Kiss József
kőregyzető, Kúcsó, u. p. Zsib-
kapató.

Szabadalmazott

kosárbetétek

gőzserelőgépek számára kaphat-
ók a feltalálónál, teljes felelős-
ség mellett, hogy tiszta cséplést
lehet vele végezni a legrosszabb
esetben is.

A kosárbetétek ára:

4 lőrejtő géphez	30 frt
6 " " " " " "	35 " "
8 " " " " " "	40 " "
10 " " " " " "	4 " "

Megrendelés esetén a kosár szel-
ességének mérete beküldendő.

Bajzát Ignác

Székelyhídon.

Magyar Erdész

erdészeti és vadászati szaklap

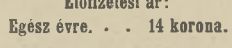
Szerkeszti és kiadja

IMECSFALVI IMECS BÉLA.

Borsod-Apátfalván.

Előfizetési ár:

Egész évre. . . 14 korona.

Mi a

KREATOL?

Egy konzervált, jó illatú, mérlegmentes **Huspulla-szer**, mely
patkányok és egerek teljes kiirtására szolgál. Egyszerű és
veszélytelen a kezelt-s! Méréghidrási engedély **szükségtelen!** Ha-
tása **rothogat**! Biztos sikortér **jóállás!** Hermetikusan elzárt
üvegekben árusítjuk: 1 kiló 9 K, 1/2 kiló 450 K, 1/4 kiló 3 K.
Azonkívül kapható **szabó-árlőgép** kg.-ja 3 K. Vízszintes, folyé-
kony, alaposan **ható polsterlőgép** 1 liter 8 kor, 1/4 liter 4 K.
Kapható a "Kreatol" vegyszertábor laboratóriumában **Posonyban**,
Kapható **Debreczenben**, Mautner Alfréd gyógyszeráránál az
„Arany angyalhoz”.

Kocsigyártás.

Budapesti kovács- és kocsigyártó-
ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucarnok Szövetkezet

Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 72. sz.

ajánl mindennemű hintőkocsit.

100 pár díszőszerszám.

Mell- és kummet, ezüst- és aranydíszítésűek,
mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pok-
rózók, lótakarók, régi és új esőköpenyek,
halinacsizmák, zöld munkaszabonyok, minden-
féle uniformisok, lóvél, f. r. r., 1.6i- és gyer-
mek-nyergők, régi és új fegyverek, kardok és
puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban,
kézi vasazatók, másoló présok, gyertyaszárak,
Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok
olcsóan mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödelhalle 105. — Telefon 20.715. — A kül
demény utánvétellel eszközölhetik. Nem alkalmas tárgy kicserélhetik.

A szőlő trágyázása.

Írta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 Korona.

Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló-
és műtrágyával trágyázni úgy trágyázni, hogy a legjobb
terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék.

Megszerezhető a

„Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában
Budapest, IV., Múzeum-kört 7.

Valódi muraközi hidegvérű (mori) igás te-nyészlovak és tenyészcsikók közvetlen a tenyészőtől

való vásárlásánál segítségemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. **1-ső rendű** referenciák rendelkezésre állanak. —

Czimem :

Hoffmann Lipót

lóvásárló ügynöksége

Csáktornya (Muraköz).

Sürgöncyzim :

Hoffmann Lipót Csáktornya.

Mindennemű

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legújta-nyosab- **FISCHER-féle** zsák és ponyvagyárban **Buda-pest, Nádor-utca 31-33. sz.** szerelhetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta leuból készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is tartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák-és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyva-kölcsönző intézet. — Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Vizslakölyök.

Öt darab választott német rövidszőrű vizslakölyök eladó. Intézőség Sárpenete, u. p. Szekesfehérvár.

Óvörösbor

„Cabernet” ménesi, saját termés, arany- és ezüst-érméket nyert, 50 lertől feljebb, hordóban, trelajdonostól ab Nagyvárad 50 lertől 70 frtíg (Elre, 1905, 1904, 1901, 1900-as évfjára) utánvétel beszerezhető. **Molnár Lajos** földbírtokos, **Nagyvárad.**

Állandóan dúsz választék **elsőrendű magyarfajta**

Erdélyi jármosökrök,

valamint **1 és 2 éves**

Erdélyi tinókból

a széplaki bérgazdaságban, Szamosújvár vasutállomástól 20 perc távolságra. Körülményes felvilágosítást készséggel ad :

Alexa Miklós, Szamosújvár. (Szolnok-Doboka megye.)

Fajtajások!

Féher orpington és sárga orpington fajtaúsz angol importált tyúktojás-fajta dombantól 50 lertől kaphatók Állami nagy aranyérmével és számos 1. és legna-gyobb díjjal kitüntetést fajtájairól-gazda-ságban. **Reiter Oszkár** főkapitányú nagy-béckereskedő, Kézváros, Bács, szőlő-telelányu csomagolás feladókban inyo-gos. Eljegyzzék már most előfordítá-sok! Osti szállítási aránytól minden lúdat, piskinl kecsák, fehér és sárga orpingtonok eljegyzzék. Kézütesek: Arad, Buzsácz, Bécs, Bolgáró. Nagybecskerek, Nagyvárad, Szófia, Szat-már, Szahádta, Puszwany, Fannova, Te-mesvár, Veszprém, Zenis.

Világhírű szabadalom 18 évlamban

Stádel-Torkos földmérő-taliga kapható Stádel gép-gyárában, Győröt.

Biborhere K. 50.—

Csibehur K. 16.—

Őszi borsó K. 20.—

Szössös büköny K. 50.—

kitünő minőségben

HALDEK magkereskedésében **Budapest, VII., Károly-körút 9.**

„UNIKUM” magas tűzálló képességű takarékröstelyok!

Tartós !!
Nem salakosodik !!
Nem görbül !!

Nagy szénmeg-takarítás !!

Azonkívül jutányosan szállítunk bármely más rendszerű röstelyokat is. A Van Baerle féle S. S. Jeggyl kazánköszőre nem tükös szer

BÁRDOS és BRACHFELD műszaki nagykereskedés és hat. eng. villamossági vállalat **BUDAPEST, VI. KER., GYÁR-UTCZA 23. SZÁM**

Stephan's Fix Meszelő és fertőtlenítő gép (egyszeresmind fa- és növény-locsoló.)

Egy embernek 20-40-szeres munkateljesít-ménye. Sokféle használható-ság. Több elnyök. Mindezeket több ezer kitünő bizonyítvány bizonyítja. Kérje 248-ik árjegy-zéket

Krásá Rudolf-tól Wien VII/2, Kirchengasse 37.

impregnál, fertőtlenít és karbolizál fazsindelyeket, tetőket, per-metez és mos, stb.

Gőzekék, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és azakszerű utatással szolgálunk. Szives megkeresések: **Zentral-Direction der Oesterreichischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft Teschen, (Osztrák Szilézia)** vagy :

Az Osztrák Bányá- és Kohászati Társaság Magyar-oroszági Képviseletéhez Budapestben, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám kéretnek.

Stahel és Lenner Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár BUDAPEST.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntöde és gépgyár részv.-társ. Budapest, II., Ganz-utca. Sürgöncyzim: Ganzcomp Budapest.

Dumtsa-Ganz-féle szabadalmazott (a m. kir. szab. sz. 33772.)

„DOHÁNYKOCSÁNY-HASÍTÓGÉP” kéz- és lábhajtásra.

Árjegyzék, a készülékről dohánytermelők által tett nyilatkozatok és tüzetesebb leírás, kívánatra díjtalanul küldetik.

ST. EGIDI-I GŐZEKE-SODRONYKÖTELEK

garantált legjobb minőségben

a legnagyobb tartóssággal bírnak. Elismerés nyilatkozatok rendelkezésre állnak. Rendes méretű kötelek készletben tartatnak. Ajánlatokkal szolgál a St. Egidi-i sodronykötélgár képviselője:

200 és 240 kgr. törési szállársággal négyzet mm.-ként

Kuzmány A. Károly Budapest, V., Lipótkörút 15. Telefon 90—83.

Kartelen kívüli műtrágyák

azonnali és őszi szállításra, **répaszelet, korpa és összes erőtakarmányok** legolcsóbb napi-árban szerezhetők be a

Mezőgazdasági Áruhitelbank Részv.-társ.-nál
Budapest, V., **Báthory-utca 5. szám.**

Bankosztály: Előnyös feltételek mellett nyújt mezőgazdáknak **személyi hitelű kölcsönöket** kezes nélkül.

VIHARÁLLÓ, ROZSDAVÉDŐ

a legjobb mindennemű vas-szerkezetek mázolására. —

Különösen ajánlható: **Hidak, vas- és bádogtetők, vasgerendák, oszlopok, gazometerek, kandalaberek, vasrácsok** vasajtók mázolására. —

Minium-alapozás nem szükséges. Mintamázolattal, prospektussal, szinkrítással szívesen szolgálnak egyedül gyárosai

LUTZ EDE ÉS TÁRSA

FESTÉKGYÁRAK

Budapest, VII., Órnagy-utca 4.

Bejegyzett védjegy.

MÓTOROK

mindenféle gazdasági gépek hajtására.

A hajtóró benzín, spiritusz, kohógáz vagy generátorgáz. Üzemeltetés 1 1/2—2 1/2 fillér óránként és lóóránként.

Gőzekék, Gabonaelevátorok, Őrlő-és daráló hengerek. Benzin-és spiritusz-lokomobílok. Villamos világítás teljes berendezése. Villamos ivlámpák.

Árjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgálnak

Ganz és Társa

vasúntő- és gépgyár részvénytársulat BUDAPESTEN.

SUPERFOSZFÁTOKAT

állati vagy ásványi, száraz por alakban, könnyen szórható alakban, a legolcsóbb versenyárakon.

Chilisalétromot, kén-savas ammóniakot, csontlisztet, káinót, kalisót, superfoszfátgipszet, szintúgy minden más trágyaszert,

Ia takarmánymeszet,
Themenau

Melasse-erőtakarmányt

dús proteín és zsírtartalommal szállítanak szigorú tartalomgaranciával a Lissek-Rostoki, Lobositi a. d. Elbe és a Lundenburg-Themenaui kén-sav- és műtrágya-gyárak

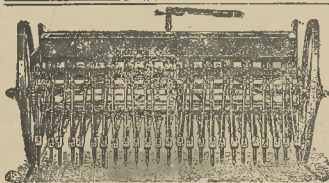
A. SCHRAM, Központi iroda: Prága, Heinrichgasse 27.

A külön vámterület és a magyar mezőgazdaság. Ára 80 fillér. Megrendelhető a Gazdasági Lapok kiadóhivatalában, Budapest, IV. ker.,

A mezőgazdaságra háruló hátrányok és azok mellözése. Irta: Ordódy és alsó-lieszkői **ORDÓDY LAJOS.** Múzeum-körút 7.

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 52.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen időnyre **SACK RUDOLF** elismert kítőné gyártmányait, aczéleket, vasboronált, könnyű és szállár sorvetőgépeit.

szecskaavó- és repavágo-gépeit kézi, járgány- és gőzhajtásra.

Elsőrendű biztonsági járgányait.

„WESTFALIA“ műtrágyaszóró-gépeit, a jelenkor legjobb takarmányparoló-készülékeit

és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket. Mindenről kimerítő árjegyzék és készpénzes felvilágosítások.

Vétel és kölesön, új és egyszer használt

mag-gabona-burgonya-faszén-gyapju-

ZSÁK

kazal-repcze-behordási-rostaalj-waggon-

PONYVA

Szólóköttető fonal, csomagoló vászon, kötelek, zsák-zsinegek, lópokrócok, „HUNGARIA“ kettős kézi kévekötelek favéggel.

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10.

Sürgőnyozim: NAGELA BUDAPEST.

Zsák- és ponyvagár, kölcsönintézet. Vétel, eladás és cserélés.

Vidéki telefon: 35—92.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. **Biztosítéki alap:** Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,970.340.— kor.
Tartalékok 784.780.16 "

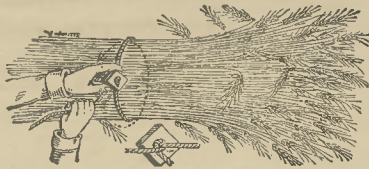
Összesen: 2,735.104.16 kor.
1901. évi fölösleg 90.349.— kor. 1904. évi fölösleg 72.438.23 kor.
1902. " " 59.732.25 1905. " " 61.730.60
1903. " " 109.331.73 1906. " " 59.243.65

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleletégből egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartálékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedélyben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

Egyetemes kéve-gyorskötők

legelősebb árban azonnal szállítanak.

Nagy választék mindennemű gazdasági kötéláruban.

HELLE O. műszaki kötélverőárú gyár POZSONY.

Szalmát, zsuppot és szénát

vásárlók uradalmaktól a Dunántúlon nagyban, logmagasabb áron. Gőz- és lőjáratu legújabb rendszerű préssémmel gyorsan felpreselem a megvett árut.

Eladási szándékát kérem egy levelezőlapon velem közölni.

NYITRAI ANDOR

széna- és szalma-nagykereskedő, PÉCSETT.

A burgonyatermés fokozása

és a minőség javítása **burgonyavész ellen** csakis úgy sikertől, ha a kiserletoi igazolták.

BORDÓI POR,

amiat azt a m. kir. magyar-óvári növénykiserleti állomás kiserletoi igazolták.

A Bordói por ára:

50 kilogrammos zsákokban a kilogramm **82 fillér**; 10 és 5 kilogrammos zsákokban **86 fillér**, valamint 2 kilogrammos dobozokban a kilogrammonként **87 fillér**.

Vezérképviselő:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Aikotmány-utca 31. sz.

Azonkívül a Bordói por a vidéken is a legtöbb fűszerkereskedésben kapható.

„A burgonyavész”-ről szóló ismertető füzetet a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete minden érdeklődőnek díjmentesen elküldi.

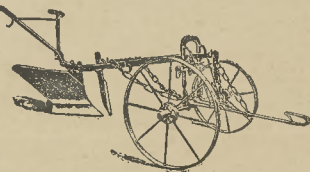
ACZÉL EKÉK

Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczélanyagból, pánczél aczélkormányokkal, tégelyaczéltól készült ekefejjel **EGYES EGYETEMES ÉS TÖBBVASU EKÉIMET**, valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyára.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond**

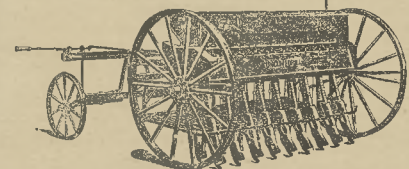
BUDAPEST, VI. kerület, Nagymező-utca 68. szám.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL”

vetőgépek iránt gazdátársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gőzekéket

gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat

legelőkeltebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.

BUDAPEST—KELENFÖLD, vasút-állomásnál szemben.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

TELEFON: 42 - 50.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68,

által a legelőkeltebb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalomok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Stumpf Károly kocsí gyártása.

Ajánlja dűsan felszerelt rak-tárát minden jellegű kész kocsikból, aránylag jutányos árakon. A gyártmány jó minősége és szilárdságáért kezeskedik a cég régi jó hírneve Gyártelep és kocsiraktár: Budapest, IX., Soroksári-út sarok és Vágóhid-utca 2.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és ezemből mindenki szalcimzet nélkül előállíthat homokt-glákat, ezement-földcsesereket, csövetek csatornázásra, alagsorvezéseket, padl-lapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzőinket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéséhez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Külföldességi gépyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gasparly & Co.
MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbatelidolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb

DRÖSSLER KÁROLY cs. és kir. szabad. gazdasági gépyár

Budapest, VI. ker., Váci-körút 59. szám. Gyár: POZSONY.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, cséplőgépeket

egy gőzmozgonyhoz, mint benzinkomobilokhoz,

szalmakazalozókat, gőz-ekéket, vetőgépeket, burgonya-kiemelőgépeket

mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legelőkeltebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árjajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.

Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaáru-gyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövő-gyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

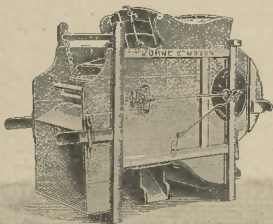
Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

Jenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vízmentes ponyvákot gépekre és kazalakra, nyers szeker- és repceponyvákat, nyers és ruggantzott kender-tömlőket, vízdedreket, vízmentes lótarakókat, vászon-sítrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

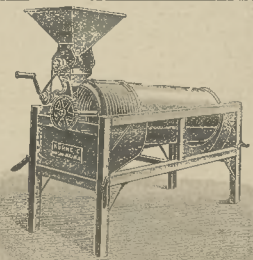
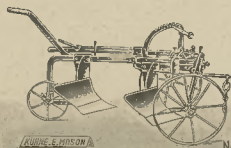
Gabonatisztító ROSTÁK
SZELELŐ ROSTÁK

Haszkos gabona tisztítására.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57 a.

KÜHNE E. mezőgazdasági gépyár- és -cse **MOSONBAN**

elsőrendű minőségben szállít:
Egy- és többvasú ekéket
MOSONI DRILL sorvetőgépeket

Vas- és faátlvány konkolyozók. :: Burgonya-kiemelőgépek ::
Főraktárak: Debreczen és Temesvár.